

**Δημόσια διαβούλευση της ΕΕΤΤ για τον ορισμό
την ανάλυση αγοράς και τις προτεινόμενες
κανονιστικές υποχρεώσεις για την λιανική αγορά
μισθωμένων γραμμών (αγορά υπ. αρ. 7, Σύστασης
Ευρωπαϊκής Επιτροπής)**

Ιούνιος, 2006

Μαρούσι

Πίνακας Περιεχομένων

1.ΕΙΣΑΓΩΓΗ	4
1.1.Στόχοι βάσει του Νέου Κανονιστικού Πλαισίου των Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών	4
1.2.Κανονιστικό Πλαίσιο	4
1.3.Η Διαδικασία της ΕΕΤΤ	6
1.4.Δημόσια Διαβούλευση	7
1.5.Δομή του Κειμένου της Διαβούλευσης.....	8
2.ΣΧΕΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ	9
2.1.Πλαίσιο.....	9
2.2.Πεδίο Εξέτασης.....	11
2.3.Λειτουργικά Χαρακτηριστικά Μισθωμένων Γραμμών	11
2.4.Η Δομή της Αγοράς.....	13
2.4.1. Οι παίκτες της αγοράς	13
2.4.2. Τιμολόγηση	14
2.5.Ορισμός Σχετικής Αγοράς Προϊόντων.....	16
2.5.1. Εισαγωγή.....	16
2.5.2. Υποκαταστασιμότητα μισθωμένων γραμμών διαφορετικής χωρητικότητας.....	16
2.5.3. Υποκαταστασιμότητα αναλογικών και ψηφιακών μισθωμένων γραμμών λιανικής.....	20
2.5.4. Η Σχετική Γεωγραφική Αγορά.....	22
2.6.Γενικό Συμπέρασμα	22
3.ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΓΟΡΑΣ	24
3.1.Ιστορικό.....	24
3.2.Μερίδια Αγοράς	25
3.3.Φραγμοί Εισόδου και Επέκτασης και Δυνητικός Ανταγωνισμός.....	27
3.4.Έλλειψη Αντισταθμιστικής Αγοραστικής Ισχύος.....	28
3.5.Μοναδικά Πλεονεκτήματα του ΟΤΕ	29
3.6.Συμπεράσματα.....	30
4.ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	31
4.1.Κανονιστικό Πλαίσιο	31
4.2.Ανάγκη <i>Ex ante</i> Ρύθμισης.....	32
4.3.Τα Προβλήματα Ανταγωνισμού	33
4.3.1. Δεσπόζουσα Θέση.....	34
4.3.2. Κάθετη επέκταση ισχύος.....	35
4.4.Δυνατές Κανονιστικές Υποχρεώσεις	36
4.4.1. Κανονιστικές Υποχρεώσεις Βάσει της Οδηγίας για την Πρόσβαση.....	37
4.4.2. Κανονιστικές Υποχρεώσεις Βάσει της Οδηγίας για την Καθολική Υπηρεσία	37
4.5.Υφιστάμενη Ρύθμιση	38

4.6.Κατευθύνσεις για την επιλογή υποχρεώσεων	45
4.7.Ρυθμιστικές υποχρεώσεις που επεβλήθησαν στις αγορές χονδρικής.....	46
4.8.Προτεινόμενες Υποχρεώσεις	47
5.ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ	55

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1. Στόχοι βάσει του Νέου Κανονιστικού Πλαισίου των Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών

Το Άρθρο 8 της Οδηγίας Πλαίσιο θέτει ως στόχους πολιτικής που διέπουν την δράση της ΕΕΤΤ κατά την άσκηση των καθηκόντων της στον τομέα παροχής δικτύων ή/ και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών:

- (i) την προώθηση του ανταγωνισμού
- (ii) τη συμβολή στην ανάπτυξη της εσωτερικής αγοράς και
- (iii) την προώθηση των συμφερόντων των χρηστών εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η παρούσα ανάλυση συνάδει με τους ανωτέρω στόχους, καθώς η ΕΕΤΤ επιδιώκει να προωθήσει τον ανταγωνισμό διασφαλίζοντας το μέγιστο όφελος για τους τελικούς χρήστες σε επίπεδο τιμής, επιλογών και ποιότητας.

1.2. Κανονιστικό Πλαίσιο

Σύμφωνα με το νέο κανονιστικό πλαίσιο για τις υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών και δικτύων¹, η ΕΕΤΤ καλείται να ορίσει σχετικές αγορές στον τομέα των ηλεκτρονικών

---

¹ Το νέο ρυθμιστικό πλαίσιο για τα δίκτυα και τις υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών, το οποίο αποτελείται από την Οδηγία 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για τα δίκτυα και τις υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών, (“η *Οδηγία Πλαίσιο*”), Ε.Ε. 2002 L 108/33, και τέσσερις άλλες Οδηγίες (συλλογικά αναφέρονται ως οι “*Ειδικές Οδηγίες*”), που είναι οι εξής: Οδηγία 2002/20/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την Αδειοδότηση των δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, (“η *Οδηγία για την Αδειοδότηση*”), ΕΕ 2002 L 108/21, Οδηγία 2002/19/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την πρόσβαση σε δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών και συναφείς ευκολίες, καθώς και με τη διασύνδεσή τους (“η *Οδηγία για την Πρόσβαση*”), ΕΕ 2002 L 108/7, Οδηγία 2002/22/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την καθολική υπηρεσία και τα δικαιώματα των χρηστών όσον αφορά δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών, (“η *Οδηγία για την Καθολική Υπηρεσία*”), ΕΕ 2002 L 108/51, και η Οδηγία 2002/58/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων και την προστασία της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, (“η *Οδηγία για την Ιδιωτική Ζωή και τις Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες*”), ΕΕ 2002 L 201/37. Τέσσερις οδηγίες της Ευρωπαϊκής Κοινότητας σχετικά με τα δίκτυα και τις υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών, τέθηκαν σε ισχύ στις 24 Απριλίου

επικοινωνιών λαμβάνοντας υπόψη τις εθνικές συνθήκες, ιδίως να ορίσει τις σχετικές γεωγραφικές αγορές στην Ελληνική επικράτεια, ακολουθώντας τη διαδικασία ορισμού αγορών όπως αυτή τίθεται στην *Οδηγία Πλαίσιο*.² Επιπλέον, η ΕΕΤΤ καλείται να διεξάγει ανάλυση των σχετικών αγορών προκειμένου να εκτιμήσει κατά πόσον υφίσταται ή όχι σε αυτές αποτελεσματικός ανταγωνισμός.³ Εφόσον διαπιστώσει ότι η σχετική αγορά δεν είναι επαρκώς ανταγωνιστική (δηλαδή εφόσον μια ή περισσότερες επιχειρήσεις διαθέτουν σημαντική ισχύ στην εν λόγω αγορά ('ΣΙΑ'), η ΕΕΤΤ οφείλει σύμφωνα με την *Οδηγία Πλαίσιο* να καθορίσει τις επιχειρήσεις με ΣΙΑ στην αγορά αυτή και να επιβάλει σε αυτές τις κατά περίπτωση ενδεδειγμένες ειδικές ρυθμιστικές υποχρεώσεις.⁴ Στην περίπτωση όπου διαπιστώνει ότι η σχετική αγορά είναι επαρκώς ανταγωνιστική, με βάση την *Οδηγία Πλαίσιο* η ΕΕΤΤ δεν επιβάλει νέες ρυθμιστικές υποχρεώσεις σε κάποια επιχείρηση στην αγορά αυτή, ενώ σε περίπτωση που έχει επιβάλει στο παρελθόν ρυθμιστικές υποχρεώσεις σε επιχειρήσεις στη σχετική αυτή αγορά, αίρει αυτές.⁵

Σύμφωνα με την *Οδηγία Πλαίσιο*, η διαδικασία ανάλυσης της αγοράς σύμφωνα με το Άρθρο 16 πρέπει να ακολουθεί χρονικά τον ορισμό της σχετικής αγοράς, ο οποίος λαμβάνει χώρα το συντομότερο δυνατό μετά την υιοθέτηση ή τη μεταγενέστερη αναθεώρηση της Σύστασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τις Σχετικές Αγορές.⁶ Κατά τον ορισμό των σχετικών αγορών και τη διεξαγωγή της ανάλυσης του ανταγωνισμού επί αυτών, η ΕΕΤΤ καλείται να λάβει υπόψη στο μέγιστο δυνατό βαθμό τη Σύσταση για τις Σχετικές Αγορές καθώς και τις Κατευθυντήριες Γραμμές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.⁷

του 2002. Το τελευταίο τμήμα του Ευρωπαϊκού Κανονιστικού πακέτου για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, η *Οδηγία για την Προστασία της Ιδιωτικής Ζωής στις Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες*, ετέθη σε ισχύ την 31η Ιουλίου 2002.

2 *Οδηγία Πλαίσιο*, Άρθρο 15.

3 *Οδηγία Πλαίσιο*, Άρθρο 16.

4 *Οδηγία Πλαίσιο*, Άρθρο 16(4).

5 *Οδηγία Πλαίσιο*, Άρθρο 16(3).

6 *Οδηγία Πλαίσιο*, Άρθρο 15.

7 Κατευθυντήριες Γραμμές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Ανάλυση της Αγοράς και την Εκτίμηση Σημαντικής Ισχύος, ΕΕ 2002 C 165/3,

1.3. Η Διαδικασία της ΕΕΤΤ

Για τις ανάγκες της διαδικασίας ορισμού και ανάλυσης αγορών, η ΕΕΤΤ χρησιμοποίησε στοιχεία από εσωτερικές και εξωτερικές πηγές, συμπεριλαμβανομένων στοιχείων χρηστών και παρόχων δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών.

Η ΕΕΤΤ πραγματοποιεί τον ορισμό και την ανάλυση της αγοράς βάσει του Νόμου 3431/2006 ‘Περί Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και Άλλες Διατάξεις’ [ΦΕΚ 13 /03.02.2006] (ο «Νόμος») που αποτελεί το νέο Ελληνικό Νόμο για τις Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες που τέθηκε σε ισχύ την 3^η Φεβρουαρίου, 2006⁸. Ο Νόμος μεταφέρει στην Ελληνική νομοθεσία τη δέσμη Οδηγιών της ΕΕ του 2002 (Οδηγίες 2002/19/ΕΚ, 2002/20/ΕΚ, 2002/21/ΕΚ, 2002/22/ΕΚ και 2002/77/ΕΚ).

Το Άρθρο 12 παρ.1 (α) του Νόμου παρέχει στην ΕΕΤΤ τη γενική αρμοδιότητα σχετικά με την ανάλυση αγορών (συμπεριλαμβανομένου του ορισμού των σχετικών αγορών προϊόντων/ υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, της ανάλυσης της αποτελεσματικότητας του ανταγωνισμού, καθώς και τον Ορισμό των Παρόχων με ΣΙΑ και την επιβολή κανονιστικών υποχρεώσεων σε μια ορισμένη σχετική αγορά), σύμφωνα με τις διατάξεις του.

Το Άρθρο 12 παρ.1 (ι) και (ιβ) παρέχει στην ΕΕΤΤ την αρμοδιότητα να διενεργεί δημόσιες διαβουλεύσεις, σύμφωνα με τις διατάξεις της ισχύουσας εθνικής και Κοινοτικής νομοθεσίας, σε εθνικό και Ευρωπαϊκό επίπεδο, με άλλα Κράτη Μέλη της ΕΕ και την Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 7 της Οδηγίας Πλαίσιο.

Το Άρθρο 12 παρ.1 (ιστ) σε συνδυασμό με το άρθρο 64 παρ.1 παρέχει στην ΕΕΤΤ ευρείες αρμοδιότητες σχετικά με τη συλλογή στοιχείων, τόσο για τους σκοπούς ex ante ρύθμισης του τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, όσο και για ex post έρευνα και

---

⁸ Για τη διεξαγωγή του ορισμού και της ανάλυσης αγορών, η ΕΕΤΤ έχει συλλέξει επίσης στοιχεία δυνάμει του προϊσχύοντος Νόμου Τηλεπικοινωνιών (Νόμος 2867/2000 ‘Οργάνωση και Λειτουργία των Τηλεπικοινωνιών και Λοιπές Διατάξεις’ [ΦΕΚ273/19.12.2000, Τεύχος Α]), (άρθρα, 3 παρ. 14, 15 και 19).

εφαρμογή. Ειδικότερα, το άρθρο 64 παρ.1 του Νόμου επιβάλλει σε όλες τις επιχειρήσεις που παρέχουν δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών υπό καθεστώς Γενικής Άδειας να παρέχουν όλες τις πληροφορίες, συμπεριλαμβανομένων των χρηματοοικονομικών πληροφοριών που απαιτούνται προκειμένου η ΕΕΤΤ να διασφαλίζει τη συμμόρφωση με τις διατάξεις ή τις αποφάσεις που εκδίδονται σύμφωνα με τη νομοθεσία για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, συμπεριλαμβανομένων (άρθρο 64 παρ.1, εδ.(στ)) όλων των πληροφοριών που απαιτούνται για την ανάλυση αγοράς και τον προσδιορισμό των επιχειρήσεων με ΣΙΑ. Σύμφωνα με το άρθρο 64 παρ.4 του Νόμου, οι επιχειρήσεις αυτές θα πρέπει να παρέχουν τις αιτούμενες πληροφορίες άμεσα κατόπιν αιτιολογημένου αιτήματος, σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα και το βαθμό λεπτομέρειας που καθορίζει η ΕΕΤΤ και εφόσον δεν ορίζεται άλλη προθεσμία, εντός είκοσι (20) εργάσιμων ημερών από το αίτημα. Ο Νόμος ορίζει ένα ελάχιστο χρονικό διάστημα πέντε (5) εργάσιμων ημερών για την παροχή πληροφοριών.

Επίσης, σύμφωνα με το Άρθρο 12 παρ.1(στ) του Νόμου, οι αρμοδιότητες σχετικά με το δίκαιο του Ανταγωνισμού όσον αφορά τον τομέα των Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών ανήκει στην ΕΕΤΤ και όχι στην Επιτροπή Ανταγωνισμού. Στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων της σχετικά με το δίκαιο του ανταγωνισμού, το άρθρο 14 του Νόμου παρέχει στην ΕΕΤΤ ευρείες αρμοδιότητες σχετικά με τη συλλογή στοιχείων που είναι απαραίτητα για την εφαρμογή του Νόμου 703/1977, συμπεριλαμβανομένης της εξουσίας ελέγχου βιβλίων και άλλων εγγράφων των τηλεπικοινωνιακών παρόχων και της έρευνας των στα γραφεία και λοιπές εγκαταστάσεις τους.

1.4. Δημόσια Διαβούλευση

Όλες οι παρατηρήσεις επί της Διαβούλευσης αυτής είναι ευπρόσδεκτες. Ωστόσο, θα διευκόλυνε το έργο της ΕΕΤΤ που συνίσταται στην ανάλυση των απαντήσεων, εάν οι παρατηρήσεις υποβάλλονται με παραπομπή στον αριθμό της σχετικής ερώτησης του παρόντος εγγράφου. Η παρούσα διαβούλευση εκκινεί στις 23 Ιουνίου 2006 έως τις 24 Ιουλίου 2006. Οι ενδιαφερόμενοι καλούνται να υποβάλλουν τις παρατηρήσεις τους εγγράφως και επώνυμα στη

διεύθυνση της ΕΕΤΤ (λεωφ. Κηφισίας 60, 15125 – Μαρούσι Αθήνα) καθώς και ηλεκτρονικά (σε επεξεργάσιμη μορφή) στη διεύθυνση market.analysis@eett.gr, μέχρι και τις 24 Ιουλίου 2006.

Η ΕΕΤΤ εκτιμά ότι πολλά από τα ζητήματα που τίθενται στο παρόν έγγραφο πιθανόν να απαιτούν από κάποιους την παροχή εμπιστευτικών πληροφοριών προς υποστήριξη των παρατηρήσεών τους. Οι συμμετέχοντες θα πρέπει να προσδιορίζουν σαφώς το τμήμα των απαντήσεων που είναι εμπιστευτικό, και εάν είναι εφικτό, να το παρέχουν σε χωριστό παράρτημα της απάντησής τους. Η ΕΕΤΤ θα διαχειριστεί τις πληροφορίες αυτές ως αυστηρά εμπιστευτικές.

Σημειώνεται ότι οποιεσδήποτε απαντήσεις πέραν της ανωτέρω καταληκτικής ημερομηνίας ή/ και τροποποιήσεις απαντήσεων στη δημόσια διαβούλευση δεν θα γίνονται δεκτές.

1.5. Δομή του Κειμένου της Διαβούλευσης

Η Ενότητα 2 της Διαβούλευσης παρουσιάζει το πλαίσιο της μεθοδολογίας του ορισμού της σχετικής αγοράς από την ΕΕΤΤ και το πεδίο της εξέτασης της αγοράς από την ΕΕΤΤ. Επίσης, η ενότητα αυτή παρουσιάζει τα λειτουργικά χαρακτηριστικά των μισθωμένων γραμμών λιανικής και τα αρχικά συμπεράσματα της ΕΕΤΤ για τον ορισμό των μισθωμένων γραμμών λιανικής.

Η Ενότητα 3 της Διαβούλευσης περιλαμβάνει την εξέταση του κατά πόσο υφίσταται αποτελεσματικός ανταγωνισμός στη σχετική αγορά προϊόντων (ανάλυση αγοράς).

Η Ενότητα 4 παρουσιάζει την αξιολόγηση από την ΕΕΤΤ σχετικά με την επιβολή των κατάλληλων κανονιστικών υποχρεώσεων σε επιχειρήσεις που έχουν οριστεί καταρχήν ως έχουσες ΣΙΑ.

Η Ενότητα 5 παρουσιάζει τις ερωτήσεις της Διαβούλευσης της ΕΕΤΤ σχετικά με τον ορισμό αγοράς, την ανάλυση αγοράς και τις προτεινόμενες κανονιστικές υποχρεώσεις των Ενοτήτων 2, 3 & 4.

2. ΣΧΕΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ

2.1. Πλαίσιο

Η ΕΕΤΤ καλείται να ορίσει σχετικές αγορές στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών λαμβάνοντας υπόψη τις εθνικές συνθήκες, ιδίως να ορίσει τις σχετικές γεωγραφικές αγορές στην Ελληνική επικράτεια, ακολουθώντας τη διαδικασία ορισμού αγορών όπως αυτή τίθεται στην Οδηγία Πλαίσιο. Η υποχρέωση αυτή αφορά τόσο τις σχετικές αγορές που προσδιορίζονται στη Σύσταση όσο και τυχόν πρόσθετες σχετικές αγορές που δύναται να ορίσει η ΕΕΤΤ. Σύμφωνα με την Οδηγία Πλαίσιο, η ΕΕΤΤ διεξάγει τον ορισμό αγορών σύμφωνα με τις αρχές του δικαίου του ανταγωνισμού λαμβάνοντας ιδιαιτέρως υπόψη τη Σύσταση, καθώς και την Οδηγία Πλαίσιο, Άρθρο 15.

Η διαδικασία ορισμού αγορών στοχεύει στο να προσδιορίσει με συστηματικό τρόπο τις ανταγωνιστικές πιέσεις που υφίστανται οι πάροχοι υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών και δικτύων για την αποτελεσματική ανάλυση της αγοράς. Μια σχετική αγορά προϊόντων αποτελείται από το σύνολο των προϊόντων ή υπηρεσιών που είναι επαρκώς εναλλάξιμα ή υποκατάστατα, κατά την αντίληψη των καταναλωτών όχι μόνο από την άποψη των αντικειμενικών χαρακτηριστικών τους, της τιμής ή της επιδιωκόμενης χρήσης τους, αλλά και τις συνθήκες ανταγωνισμού ή/ και τη διάρθρωση της προσφοράς και της ζήτησης στην εν λόγω αγορά⁹.

Στα πλαίσια αυτά, η ΕΕΤΤ θα εξετάσει τη δυνατότητα υποκατάστασης από πλευράς ζήτησης σε επίπεδο λιανικής και τη δυνατότητα υποκατάστασης από πλευράς προσφοράς σε επίπεδο χονδρικής. Η δυνατότητα υποκατάστασης από πλευράς ζήτησης παρέχει ένα τρόπο μέτρησης του βαθμού στον οποίο οι καταναλωτές είναι έτοιμοι να υποκαταστήσουν την εν λόγω υπηρεσία με άλλες υπηρεσίες.

Κατά την αξιολόγηση της δυνατότητας υποκατάστασης από πλευράς ζήτησης, η ΕΕΤΤ χρησιμοποίησε διαθέσιμες πληροφορίες σχετικά με τη λειτουργικότητα και σχετικές

---

⁹ Βλ., παραδείγματος χάριν, Υπόθεση *Michelin v. Commission* [1983] ECR 3461, Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τον ορισμό σχετικών αγορών για τους σκοπούς του Κοινοτικού δικαίου του ανταγωνισμού (“Η Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τον Ορισμό Αγορών”), ΕΕ 1997 C 372/3, και τις *Κατευθυντήριες Γραμμές*.

τιμολογιακές πληροφορίες. Επίσης εξέτασε εάν σημαντικά κόστη μετάβασης κωλύουν τη δυνατότητα των πελατών να υποκαταστήσουν μια υπηρεσία ως ανταπόκριση σε μια μικρή αλλά ουσιώδη διαρκή αύξηση τιμών.

Η δυνατότητα υποκατάστασης από πλευράς προσφοράς προσδιορίζει εάν πάροχοι εκτός αυτών που παρέχουν την υπηρεσία θα μετέβαιναν (βραχυπρόθεσμα) στην προσφορά υποκατάστατων υπηρεσιών χωρίς να επιβαρυνθούν με σημαντικά πρόσθετα κόστη. Όταν το συνολικό κόστος αλλαγής της παραγωγής είναι σχετικά αμελητέο, η εναλλακτική υπηρεσία δύναται να ενταχθεί στον ορισμό της σχετικής αγοράς. Το γεγονός ότι ένας φορέας κατέχει τα απαραίτητα στοιχεία για να παρέχει μια συγκεκριμένη υπηρεσία είναι αδιάφορο, εάν θα απαιτούνταν σημαντική πρόσθετη επένδυση για να εισέλθει κερδοφόρα στην αγορά για την παροχή της εν λόγω υπηρεσίας.

Ο ορισμός της σχετικής αγοράς προσδιορίζει τους περιορισμούς στην πρακτική καθορισμού τιμών των παρόχων που προκύπτουν από τη δυνατότητα υποκατάστασης από πλευράς ζήτησης και προσφοράς. Για το σκοπό ορισμού της σχετικής αγοράς, η ΕΕΤΤ θα λάβει υπόψη μια σειρά μέτρων κατά την αξιολόγηση της υποκατάστασης από πλευράς ζήτησης και προσφοράς, συμπεριλαμβανομένου του τεστ SSNIP όπου αυτό είναι πρακτικά δυνατό να εφαρμοστεί.¹⁰ Με βάση το εν λόγω τεστ, μια συγκεκριμένη υπηρεσία ή ένα σύνολο υπηρεσιών συνιστά χωριστή σχετική αγορά εάν ένας υποθετικός μονοπωλιακός πάροχος μπορούσε να επιβάλει μια μικρή αλλά ουσιώδη (έως και 10%), μη προσωρινή αύξηση τιμής πάνω από το ανταγωνιστικό επίπεδο, χωρίς να μειωθούν οι πωλήσεις, με συνέπεια η αύξηση της τιμής να μην είναι επικερδής.¹¹ Η άσκηση ορισμού αγοράς εξετάζει την πιθανή ανταγωνιστική ανταπόκριση μιας ομάδας πελατών (όχι οριακών), δηλαδή όχι απαραίτητως της πλειοψηφίας των πελατών.¹²

Μια σχετική γεωγραφική αγορά περιλαμβάνει την περιοχή όπου οι σχετικές επιχειρήσεις δραστηριοποιούνται στην παροχή και προμήθεια προϊόντων ή / και υπηρεσιών, στην οποία οι

---

¹⁰ Βλέπε την Ανακοίνωση της Επιτροπής για τον Ορισμό Αγορών και τις Κατευθυντήριες Γραμμές.

¹¹ Βλέπε την Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τον Ορισμό Αγορών και τις Κατευθυντήριες Γραμμές

¹² Βλέπε, παραδείγματος χάρι, Υπόθεση, *Hoffman-La Roche & Co. A. G. v. Commission* [1979] ECR 461 and *Ahmed Saeed Flugreisen v. Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs* [1989] ECR 803.

συνθήκες του ανταγωνισμού είναι επαρκώς ομοιογενείς και διακριτές από όμορες περιοχές, όπου οι συνθήκες του ανταγωνισμού είναι ουσιαστικά διαφορετικές.

2.2.Πεδίο Εξέτασης

Η Σύσταση για τις Σχετικές Αγορές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αναφέρει ότι θα πρέπει να γίνει εξέταση αγοράς για τους σκοπούς του Άρθρου 18 της *Οδηγίας για την Καθολική Υπηρεσία* η οποία αφορά τον έλεγχο της παροχής της ελάχιστης δέσμης μισθωμένων γραμμών έως και 2 Mbps.

Σύμφωνα με την *Οδηγία Πλαίσιο*, ο ορισμός αγοράς πρέπει να ακολουθεί τις αρχές των κανόνων του ανταγωνισμού και πρέπει να λαμβάνει υπόψη στο μέγιστο δυνατό βαθμό τη *Σύσταση για τις Σχετικές Αγορές*, καθώς και τις *Κατευθυντήριες Γραμμές*.

Η *Σύσταση για τις Σχετικές Αγορές* αναφέρει ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θεωρεί ότι είναι δυνατό να οριστούν αγορές λιανικής και χονδρικής που είναι σε μεγάλο βαθμό παράλληλες. Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι οι μισθωμένες γραμμές είναι προϊόντα / υπηρεσίες που παρέχονται σε κάθετες αγορές δυο επιπέδων: το ανώτερο και το κατώτερο. Τα προϊόντα και οι υπηρεσίες που βρίσκονται στο ανώτερο επίπεδο είναι οι υπηρεσίες και τα προϊόντα χονδρικής, ενώ τα προϊόντα που βρίσκονται στο κατώτερο επίπεδο είναι τα προϊόντα λιανικής. Οι μισθωμένες γραμμές λιανικής είναι μισθωμένες γραμμές που πωλούνται απευθείας στους τελικούς χρήστες.

Οι μισθωμένες γραμμές χονδρικής ορίζονται και αναλύονται σε χωριστό κείμενο διαβούλευσης σχετικά με τα χονδρικά τερματικά και ζευκτικά τμήματα μισθωμένων γραμμών. Οι αγορές που εξετάζονται στην παρούσα είναι οι μισθωμένες γραμμές λιανικής που παρέχονται στους τελικούς χρήστες.

2.3.Λειτουργικά Χαρακτηριστικά Μισθωμένων Γραμμών

Ως αρχικό στάδιο της ανάλυσης των σχετικών αγορών προϊόντων μισθωμένων γραμμών λιανικής, η ΕΕΤΤ επεδίωξε να προσδιορίσει τα λειτουργικά χαρακτηριστικά που αναζητούνται από όσους προμηθεύονται μισθωμένες γραμμές λιανικής. Θεωρεί ότι τα χαρακτηριστικά αυτά περιλαμβάνουν τα εξής:

Συνδεδεσιμότητα σημείο – προς – σημείο ανάμεσα σε τερματικά σημεία του δικτύου(μεταγωγή ή δρομολόγηση μη ελεγχόμενη από τον τελικό χρήστη):

Ο ορισμός που χρησιμοποιείται στη Σύσταση για τις Σχετικές Αγορές υιοθετεί τον ορισμό των μισθωμένων γραμμών που αναφέρεται στην Οδηγία 92/44/EK, η οποία εξαιρεί τη μεταγωγή κατ' απαίτηση («on-demand») (δηλαδή, τη δυνατότητα μεταγωγής την οποία μπορεί να ελέγξει ο τελικός χρήστης ως τμήμα της μισθωμένης γραμμής). Παραδείγματος χάριν, μια υπηρεσία που επιτρέπει στον τελικό χρήστη να επιλέξει να σταλούν δεδομένα σε μια σειρά από διαφορετικά σημεία, δεν εμπίπτει στην έννοια της μισθωμένης γραμμής. Επομένως, η EETT θεωρεί ότι υπηρεσίες όπως τα IP VPNs, τα οποία επιτρέπουν στον τελικό χρήστη να προσδιορίσει τον προορισμό των μεμονωμένων πακέτων δεδομένων IP, δεν καλύπτουν τις λειτουργικές απαιτήσεις της μισθωμένης γραμμής.

Η EETT θεωρεί ότι η ανάγκη να μην περιλαμβάνεται η κατ' απαίτηση δρομολόγηση στις υπηρεσίες μισθωμένων γραμμών περιορίζει τη σχετική αγορά προϊόντων σε υπηρεσίες οι οποίες απλώς παρέχουν χωρητικότητα ανάμεσα σε δύο σημεία – όπως οι συμβατικές μισθωμένες γραμμές και άλλες εικονικές μόνιμες συνδέσεις, όπου η διαδρομή των συνδέσεων αυτών ορίζεται κατά το χρόνο παροχής, όχι κάθε φορά *ad hoc* ως ανταπόκριση σε αίτημα του τελικού χρήστη (όπως οι υπηρεσίες VPN). Επιπλέον, η EETT θεωρεί ότι οι υπηρεσίες που παρέχουν δομημένες μόνιμες συνδέσεις (canalized) εμπίπτουν στη σχετική αγορά προϊόντων.

Διαφανής μετάδοση:

Η Οδηγία 92/44/EK αναφέρει επίσης ότι οι μισθωμένες γραμμές χαρακτηρίζονται από διαφανή χωρητικότητα μετάδοσης. Ορίζει ότι *οι μισθωμένες γραμμές παρέχουν χωρητικότητα διαφανούς μετάδοσης μεταξύ των σημείων απολήξεως του δικτύου ως χωριστή υπηρεσία και δεν περιλαμβάνει κατ' απαίτηση μεταγωγή*. Η EETT θεωρεί ότι η διαδρομή μετάδοσης είναι «διαφανής» όταν επιτρέπει τη μετάδοση πληροφοριών χωρίς δυνατότητα τροποποίησης της μορφής ή του περιεχομένου της μεταδιδόμενης πληροφορίας. Από την άποψη αυτή, η EETT αντιλαμβάνεται ότι η «διαφάνεια» είναι ένα σημαντικό χαρακτηριστικό, αλλά όχι το μοναδικό χαρακτηριστικό, της μισθωμένης γραμμής.

Αποκλειστική χρήση (δηλαδή, απουσία “on demand” δυνατότητας μεταγωγής ή δρομολόγησης):

Η Αιτιολογική Έκθεση της Σύστασης της Επιτροπής για τις Σχετικές Αγορές αναφέρεται στις μισθωμένες γραμμές ως «αποκλειστική» χωρητικότητα και συνδέσεις. Η EETT αντιλαμβάνεται ότι η Επιτροπή εννοεί πως η χωρητικότητα μπορεί να χρησιμοποιηθεί από ένα συγκεκριμένο τελικό χρήστη και είναι διαθέσιμη (ολοκληρωτικά) μόνο για δική του χρήση, όταν τη χρειάζεται.

Ωστόσο, είναι επίσης πιθανό να χρησιμοποιηθούν πιο εξελιγμένες τεχνικές διαχείρισης δικτύου για να διασφαλισθεί ότι όταν ένας τελικός χρήστης θέλει να χρησιμοποιήσει χωρητικότητα, είναι διαθέσιμο το κατάλληλο εύρος ζώνης, χωρίς να πρέπει να μη χρησιμοποιείται το συγκεκριμένο εύρος ζώνης τις περιόδους κατά τις οποίες ο τελικός χρήστης δεν το χρειάζεται.

2.4. Η Δομή της Αγοράς

2.4.1. Οι παίκτες της αγοράς

Οι εναλλακτικοί πάροχοι ξεκίνησαν να παρέχουν αναλογικές και ψηφιακές μισθωμένες γραμμές λιανικής το 2000. Τα στοιχεία που διαθέτει η EETT δείχνουν ότι ο αριθμός των παρόχων – εκτός του ΟΤΕ – που παρείχαν μισθωμένες γραμμές λιανικής αυξήθηκε από 2 το 2001 σε 5 το 2004 και τελικά σε 7 το 2005.

Σχετικά με τα μερίδια αγοράς, τα στοιχεία της EETT για το δεύτερο εξάμηνο του 2004 δείχνουν ότι το μερίδιο αγοράς του ΟΤΕ, αναφορικά με τον αριθμό των μισθωμένων γραμμών, παρέμεινε αρκετά υψηλότερο από 70% σε όλες τις επιμέρους χωρητικότητες μισθωμένων γραμμών λιανικής, οδηγώντας αθροιστικώς σε μερίδιο 97% για όλες τις μισθωμένες γραμμές με χωρητικότητα έως και 2 Mbps και μερίδιο 88% για λιανικές μισθωμένες γραμμές άνω των 2 Mbps.

Τα στοιχεία της επόμενης περιόδου αναφοράς (πρώτο εξάμηνο του 2005) δείχνουν ότι ο ΟΤΕ διατήρησε υψηλά μερίδια αγοράς (97% για μισθωμένες γραμμές λιανικής με χωρητικότητα έως και 2 Mbps και 83% για μισθωμένες γραμμές λιανικής άνω των 2 Mbps).

Ο κατωτέρω πίνακας δείχνει τα μερίδια αγοράς του ΟΤΕ και των άλλων παρόχων το 2004 και το 2005. Στο σημείο αυτό είναι πολύ σημαντικό να σημειωθεί ότι τα ιστορικά στοιχεία για την περίοδο 2000 μέχρι το πρώτο εξάμηνο 2004 σχετικά με τους όγκους και τα έσοδα δεν είναι διαθέσιμα κυρίως διότι ο ΟΤΕ δεν παρείχε στοιχεία της αγοράς χωριστά για μισθωμένες γραμμές χονδρικής και λιανικής.

Επίσης, τα στοιχεία των εσόδων δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν για το δεύτερο εξάμηνο του 2004 και το πρώτο εξάμηνο του 2005, λόγω των καθυστερήσεων στην τιμολόγηση από τον ΟΤΕ.

Μερίδια Αγοράς ΟΤΕ και άλλων παρόχων στις λιανικές Μισθωμένες Γραμμές

	≤ 2Mbps		> 2 Mbps	
	2004	2005	2004	2005
	Μερίδιο Αγοράς	Μερίδιο Αγοράς	Μερίδιο Αγοράς	Μερίδιο Αγοράς
ΟΤΕ	97%	97%	88%	83%
Άλλοι πάροχοι	3%	3%	12%	17%
Σύνολο	100%	100%	100%	100%

Αξίζει να σημειωθεί ότι σχετικά με τα απόλυτα νούμερα του αριθμού των μισθωμένων γραμμών στις υπό εξέταση περιόδους, ο αριθμός μισθωμένων γραμμών έως και 2 Mbps είναι της τάξης των δεκάδων χιλιάδων, ενώ ο αριθμός των γραμμών άνω των 2 Mbps είναι της τάξης λίγων δεκάδων.

2.4.2. Τιμολόγηση

Ο κατωτέρω πίνακας συνοψίζει τις λιανικές τιμές του ΟΤΕ για μισθωμένες γραμμές διαφορετικής τεχνολογίας (αναλογικές/ψηφιακές) και χωρητικότητας, τον Ιούνιο του 2006 (δημοσιευμένες στην ιστοσελίδα του ΟΤΕ). Οι τιμές των αστικών μισθωμένων γραμμών

υπολογίσθηκαν για μήκος 5 Km, ενώ των υπεραστικών μισθωμένων γραμμών για μήκος 120 Km.

Τιμές του ΟΤΕ για μισθωμένες γραμμές λιανικής (ετήσια πληρωμή) σε €		
	Αστική με μήκος γραμμής 5 km	Υπεραστική με μήκος γραμμής 120 km
Αναλογική Γραμμή M1020_25	2077	4107
Αναλογική Γραμμή M1040	1719	2951
Ψηφιακή 19,2Kbps	3401	4684
Ψηφιακή 64Kbps	3401	4684
Ψηφιακή 128Kbps	3941	5210
Ψηφιακή 256Kbps	5516	7848
Ψηφιακή 384Kbps	6193	9059
Ψηφιακή 512Kbps	6828	10131
Ψηφιακή 1024Kbps	9283	15521
Ψηφιακή 1920Kbps	11993	23131
Ψηφιακή 2Mbps	11853	22968
Ψηφιακή 34Mbps	48589	104112
Ψηφιακή 155 Mbps	89853	218074
Ψηφιακή 622 Mbps	-	-

Σχόλια

- Για τον υπολογισμό του ετήσιου κόστους λιανικής έχει υποθεθεί ότι η απόσβεση του τέλους σύνδεσης γίνεται σε 24 μήνες
- Οι τιμές των γραμμών 2 Mbps αναφέρονται σε μη δομημένες.
- Οι τιμές των αναλογικών γραμμών αναφέρονται σε γραμμές που παρέχονται πάνω από συνεστραμμένο ζεύγος (2 γραμμές).
- Οι ανωτέρω τιμές δεν περιλαμβάνουν ΦΠΑ.

2.5.Ορισμός Σχετικής Αγοράς Προϊόντων

2.5.1. Εισαγωγή

Η ΕΕΤΤ επεδίωξε να ορίσει το πεδίο της λιανικής αγοράς μισθωμένων γραμμών. Η *Σύσταση για τις Σχετικές Αγορές* ορίζει ότι η εξέταση της αγοράς θα πρέπει να γίνει για τους σκοπούς του Άρθρου 18 της *Οδηγίας για την Καθολική Υπηρεσία*, η οποία ορίζει τι απαιτείται σχετικά με την παροχή της «ελάχιστης δέσμης μισθωμένων γραμμών». Η ΕΕΤΤ, στα πλαίσια της παρούσας διαβούλευσης, εξετάζει την κατάλληλη οριοθέτηση των μισθωμένων γραμμών λιανικής που αποτελούν την «ελάχιστη δέσμη». Για την αξιολόγηση αυτή, είναι σημαντικό να ληφθούν υπόψη τα εξής ζητήματα:

- Εάν οι μισθωμένες γραμμές διαφορετικής χωρητικότητας εμπίπτουν στην ίδια αγορά λιανικής, και
- Εάν οι αναλογικές και ψηφιακές μισθωμένες γραμμές εμπίπτουν στην ελάχιστη δέσμη μισθωμένων γραμμών.

2.5.2. Υποκαταστασιμότητα μισθωμένων γραμμών διαφορετικής χωρητικότητας

Όπως περιγράφεται στη σχετική Απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής¹³, η ελάχιστη δέσμη μισθωμένων γραμμών με εναρμονισμένα χαρακτηριστικά περιλαμβάνει δύο τύπους αναλογικών μισθωμένων γραμμών: “Χωρητικότητα φωνής συνήθους ποιότητας” και “Χωρητικότητα φωνής ειδικής ποιότητας” και τρεις τύπους ψηφιακών γραμμών: 64 Kbps, 2048 Kbps αδόμητη και 2048 Kbps δομημένη. Η ΕΕΤΤ εξέτασε εάν, και σε ποιο βαθμό, μισθωμένες γραμμές λιανικής με διαφορετική χωρητικότητα ανήκουν στην ίδια λιανική αγορά προϊόντων.

---

¹³ Απόφαση Επιτροπής (2003/548/EC) σχετικά με την ελάχιστη δέσμη μισθωμένων γραμμών με εναρμονισμένα χαρακτηριστικά και σχετικά πρότυπα που αναφέρεται στο Άρθρο 18 της Οδηγίας για την Καθολική Υπηρεσία

Στην Ελλάδα διατίθενται μια σειρά από χωρητικότητες μισθωμένων γραμμών λιανικής, συγκεκριμένα, 64 Kbps, 128 Kbps, 256 Kbps, 384 Kbps, 512 Kbps, 1024 Kbps, 2 Mbps, 34 Mbps, 155 Mbps και πάνω.

Υποκαταστασιμότητα από την πλευρά της ζήτησης

Οι μισθωμένες γραμμές λιανικής παρέχουν στους τελικούς χρήστες χωρητικότητα που μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τη μεταφορά από σημείο σε σημείο διαφορετικών τύπων κίνησης επικοινωνιών. Η χωρητικότητα που απαιτείται σε κάθε συγκεκριμένη όδευση διαμορφώνεται γενικά με βάση τον όγκο της κίνησης (ή τον όγκο που αναμένεται να διέλθει) από την εν λόγω όδευση. Στο πλαίσιο αυτό, η EETT εξέτασε το βαθμό στον οποίο οι μισθωμένες γραμμές λιανικής συγκεκριμένης χωρητικότητας (και τα πολλαπλάσια αυτών) μπορούν να υποκατασταθούν μεταξύ τους. Ουσιαστικά, το ερώτημα είναι εάν μια αύξηση τιμών ύψους 5 – 10% από έναν υποθετικό μονοπωλιακό πάροχο μιας συγκεκριμένης χωρητικότητας θα οδηγούσε στο να μεταβεί ένας επαρκής αριθμός τελικών χρηστών σε άλλη (χαμηλότερη ή υψηλότερη) χωρητικότητα, ώστε η αύξηση των τιμών να μην είναι επικερδής.

Σε σχέση με τη λειτουργικότητα, η EETT θεωρεί ότι είναι πιθανό να χρησιμοποιηθούν πολλαπλές μισθωμένες γραμμές χαμηλότερης χωρητικότητας ως υποκατάστατο μισθωμένων γραμμών μεγαλύτερης χωρητικότητας, και μισθωμένες γραμμές υψηλότερης χωρητικότητας για την κάλυψη μικρότερων αναγκών σε χωρητικότητα. Αυτό υποδεικνύει ότι μπορεί να υπάρχει μια αλυσίδα υποκατάστασης για διάφορες χωρητικότητες, τουλάχιστον από λειτουργικής απόψεως.

Οι σχετικές τιμολογιακές διαφορές ανάμεσα στις μισθωμένες γραμμές χαμηλότερης και υψηλότερης χωρητικότητας οδηγούν στην άποψη ότι είναι απίθανο οι τελικοί χρήστες να ανταποκριθούν σε μια αύξηση, παραδείγματος χάριν, των μισθωμένων γραμμών 34 Mbps αγοράζοντας πολλαπλές γραμμές 2 Mbps. Παρομοίως, ένας τελικός χρήστης είναι απίθανο να ανταποκριθεί σε μια μικρή αλλά σημαντική αύξηση τιμών, παραδείγματος χάριν, στις μισθωμένες γραμμές 2 Mbps αγοράζοντας ένα κύκλωμα 34 Mbps.

Οι ετήσιες τιμές για μισθωμένες γραμμές 2 Mbps και 34 Mbps, με βάση τις τιμές του πίνακα στην ενότητα 2.4.2 αναφέρονται στον κατωτέρω πίνακα:

Ετήσιες χρεώσεις σε € ¹⁴			
	2 Mbps	16 * 2 Mbps	34 Mbps
Αστικές	11.853	189.648	48.589
Υπεραστικές	22.968	367.488	104.112

Αυτά τα στοιχεία τιμολόγησης δείχνουν ότι δεν είναι οικονομικά αποδοτική η αγορά πολλαπλών μισθωμένων γραμμών 2 Mbps προκειμένου να ανταποκριθεί κανείς σε μια αύξηση τιμών των μισθωμένων γραμμών μεγαλύτερης χωρητικότητας, στη συγκεκριμένη περίπτωση για ένα κύκλωμα 34 Mbps. Αντίθετα, η τιμολογιακή δομή των μισθωμένων γραμμών μέχρι και 2 Mbps υποδεικνύει ότι μπορεί να υπάρχει αλυσίδα υποκατάστασης μεταξύ των μισθωμένων γραμμών χωρητικότητας $n*64$ Kbps. Στα 2 Mbps υπάρχει ένα ξεκάθαρο σημείο διαχωρισμού για το κόστος απόκτησης επιπλέον χωρητικότητας. Εάν ένας τελικός χρήστης επιλέξει να αυξήσει τις απαιτήσεις χωρητικότητας, υπάρχει μια οριακή αύξηση τιμής ανάμεσα σε προϊόντα που ανήκουν στην κατηγορία της χαμηλότερης χωρητικότητας (έως και 2 Mbps).¹⁵ Ωστόσο, η τιμολογιακή διαφορά άνω των 2 Mbps είναι σημαντικά μεγαλύτερη.

Η ανάλυση από την πλευρά της ζήτησης, αποδεικνύει επομένως ότι υπάρχει μια τομή στην αλυσίδα υποκατάστασης μισθωμένων γραμμών έως και 2 Mbps και αυτές που υπερβαίνουν τη χωρητικότητα των 2 Mbps.

Υποκαταστασιμότητα από την πλευρά της προσφοράς

Το θεμελιώδες ερώτημα για την ανάλυση από την πλευρά της προσφοράς είναι εάν η δυνατότητα υποκατάστασης είναι τέτοια που κάποιος πάροχος θα ανταποκρίνοταν σε μια αύξηση των τιμών ενός υποθετικού μονοπωλιακού παρόχου με την έναρξη παροχής της

---

¹⁴ Αστική με μήκος γραμμής 5 km & Υπεραστική με μήκος γραμμής 120 km

¹⁵ Υπάρχει μεγαλύτερη αύξηση τιμών από τα 128 στα 256 Kbps. Ωστόσο, αυτό δε φαίνεται να δικαιολογεί τον ορισμό χωριστής αγοράς εντός των χωρητικότητων έως και 2 Mbps, ιδιαίτερα καθώς η αλυσίδα υποκατάστασης υποστηρίζει τον ορισμό της αγοράς μισθωμένων γραμμών λιανικής στην ελάχιστη δέσμη έως και 2 Mbps.

υπηρεσίας για την οποία επήλθε η αύξηση, καλύπτοντας έτσι το διαχωρισμό που περιγράφεται ανωτέρω ανάμεσα στις μισθωμένες γραμμές έως και 2 Mbps και αυτές άνω των 2 Mbps.

Η ΕΕΤΤ κατανοεί ότι η πλειοψηφία των μισθωμένων γραμμών λιανικής με χωρητικότητα έως 2 Mbps παρέχονται μέσω καλωδίων χαλκού. Η χρήση ανταγωνιστικής υποδομής για την παροχή μισθωμένων γραμμών κάτω των 2 Mbps είναι μικρή. Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι είναι απίθανο ένας νεοεισερχόμενος να αναλάβει το κόστος κατασκευής τέτοιας υποδομής προκειμένου να παρέχει μισθωμένες γραμμές χαμηλής χωρητικότητας, λόγω του μη ανακτήσιμου κόστους κατασκευής της υποδομής πρόσβασης μέσω χαλκού για την παροχή μισθωμένων γραμμών χαμηλής χωρητικότητας, καθώς και των οικονομιών κλίμακος, σκοπού και πυκνότητας του ΟΤΕ. Αυτό ισχύει για όλες τις χωρητικότητες μισθωμένων γραμμών έως 2 Mbps.

Οι μισθωμένες γραμμές άνω των 2 Mbps παρέχονται κυρίως μέσω δικτύων οπτικών ινών. Η παροχή μισθωμένων γραμμών λιανικής με υψηλή χωρητικότητα σε ένα νέο σημείο από έναν νεοεισερχόμενο θα απαιτούσε είτε πρόσβαση σε μισθωμένες γραμμές χονδρικής σε τιμές που επιτρέπουν τη μεταπώληση είτε την κατασκευή (συμπεριλαμβανομένου του μη ανακτήσιμου κόστους εκσκαφής και διέλευσης) πρόσθετων συνδέσεων οπτικής ίνας με τους τελικούς χρήστες.

Όπως αναλύεται και στην ενότητα για την ανάλυση της αγοράς κατωτέρω, οι συνθήκες ανταγωνισμού και οι δυναμικές της παροχής μισθωμένων γραμμών μικρής (έως και 2 Mbps) και μεγάλης χωρητικότητας διαφέρουν. Οι ανταγωνιστές πάροχοι είναι πιθανότερο να παρέχουν μισθωμένες γραμμές λιανικής έως και 2 Mbps αγοράζοντας προϊόντα χονδρικής από έναν υποθετικό μονοπωλιακό πάροχο παρά να κατασκευάσουν δική τους υποδομή. Η υποκαταστασιμότητα από την πλευρά της προσφοράς υποδεικνύει ότι η αγορά οριοθετείται στις μισθωμένες γραμμές έως και 2 Mbps. Στην αγορά μισθωμένων γραμμών άνω των 2 Mbps, οι ανταγωνιστές πάροχοι μπορούν να παρέχουν μισθωμένες γραμμές λιανικής αγοράζοντας προϊόντα χονδρικής. Ωστόσο, υπάρχει μεγαλύτερο κίνητρο για ανταγωνισμό σε επίπεδο υποδομών, οι οποίες μπορούν να παραδοθούν σε σχετικά σύντομο χρονικό διάστημα και οι οποίες επιβάλλουν έναν ανταγωνιστικό περιορισμό στον υποθετικό μονοπωλιακό πάροχο.

Συνεπώς, η ΕΕΤΤ υιοθετεί την αρχική άποψη ότι η υποκαταστασιμότητα από την πλευρά της προσφοράς ανάμεσα σε μισθωμένες γραμμές λιανικής με μικρή και μεγάλη χωρητικότητα είναι μικρή.

Συμπέρασμα

Η ΕΕΤΤ συμπεραίνει ότι υπάρχει μια σχετική αγορά προϊόντων για χωρητικότητες έως και 2Mbps. Από την πλευρά της ζήτησης, υπάρχει υποκατάσταση ανάμεσα σε χωρητικότητες έως και 2 Mbps. Υπάρχει σαφές σημείο διαχωρισμού ανάμεσα στις μισθωμένες γραμμές με χωρητικότητα έως και 2 Mbps και σε γραμμές μεγαλύτερης χωρητικότητας. Η άποψη αυτή υποστηρίζεται από το γεγονός ότι και η υποκαταστασιμότητα από την πλευρά της προσφοράς υποδεικνύει το ίδιο σημείο οριοθέτησης.

2.5.3. Υποκαταστασιμότητα αναλογικών και ψηφιακών μισθωμένων γραμμών λιανικής

Υποκαταστασιμότητα από την πλευρά της ζήτησης

Οι μισθωμένες γραμμές (συμπεριλαμβανομένων των λειτουργικά ισοδύναμων υπηρεσιών) παρέχονται από διάφορες πλατφόρμες, που περιλαμβάνουν αναλογικές και ψηφιακές πλατφόρμες. Η ΕΕΤΤ εξέτασε εάν οι υπηρεσίες που παρέχονται πάνω από αυτές τις πλατφόρμες ανήκουν στην ίδια σχετική αγορά προϊόντων μισθωμένων γραμμών λιανικής.

Οι αναλογικές μισθωμένες γραμμές λιανικής κατά κανόνα έχουν χωρητικότητα μικρότερη από 2 Mbps. Η ΕΕΤΤ σημειώνει ότι διάφορες λιανικές μισθωμένες γραμμές με χωρητικότητα έως και 2 Mbps (που ξεκινούν από τα 19.2 kbps) επίσης διατίθενται στην Ελλάδα. Η ΕΕΤΤ αντιλαμβάνεται ότι μια σειρά αναλογικών μισθωμένων γραμμών εξακολουθούν να παρέχονται στην Ελλάδα (28.876 το 2004, 26.810 το 2005). Ωστόσο, παρόλο που φαίνεται να εξακολουθεί να υπάρχει ζήτηση για αναλογικές μισθωμένες γραμμές λιανικής, η ζήτηση αυτή μειώνεται σταδιακά.

Υποκαταστασιμότητα από την πλευρά της Προσφοράς

Η ΕΕΤΤ εξέτασε το βαθμό στον οποίο οι πάροχοι ψηφιακών μισθωμένων γραμμών χαμηλής χωρητικότητας μεταβαίνουν στην παροχή αναλογικών μισθωμένων γραμμών, ως ανταπόκριση σε μια αύξηση τιμών έως και 10% από έναν υποθετικό μονοπωλιακό πάροχο (και αντιστρόφως).

Οι πάροχοι ψηφιακών δικτύων οι οποίοι παρέχουν ψηφιακές μισθωμένες γραμμές έχουν στην πλειοψηφία τους διατηρήσει τον αναλογικό κύριο εξοπλισμό τους και επομένως μπορούν να μεταβούν στην παροχή αναλογικών υπηρεσιών σχετικά φθηνά και γρήγορα, ανταποκρινόμενοι σε μία αύξηση των τιμών των αναλογικών μισθωμένων γραμμών κατά 10% πάνω από την ανταγωνιστική τιμή από έναν υποθετικό μονοπωλιακό πάροχο. Επομένως η ΕΕΤΤ, λαμβάνοντας υπόψη το ύψος και τη φύση της επένδυσης, εκτιμά ότι ένας πάροχος ο οποίος διαθέτει ψηφιακό δίκτυο για την παροχή μισθωμένων γραμμών, μπορεί να παρέχει εάν απαιτηθεί και αναλογικές μισθωμένες γραμμές.

Οι ψηφιακές μισθωμένες γραμμές χαμηλών χωρητικοτήτων δύναται να παρασχεθούν μέσω των φυσικών μέσων μετάδοσης τα οποία χρησιμοποιούνται για την παροχή αναλογικών μισθωμένων γραμμών (πχ. χαλκός). Λαμβάνοντας υπόψη το ανωτέρω, η ΕΕΤΤ εκτιμά ότι ένας πάροχος ο οποίος παρέχει αναλογικές μισθωμένες γραμμές μπορεί σε ορισμένες περιπτώσεις να ανταποκριθεί σε μία αύξηση των τιμών των ψηφιακών μισθωμένων γραμμών (χαμηλών χωρητικοτήτων) κατά 10% πάνω από την ανταγωνιστική τιμή από έναν υποθετικό μονοπωλιακό πάροχο.

Συνεπώς, τόσο οι πάροχοι αναλογικών όσο και ψηφιακών μισθωμένων γραμμών θα ήταν σε θέση να ανταποκριθούν σε μια αύξηση από έναν υποθετικό μονοπωλιακό πάροχο της άλλης υπηρεσίας, αλλάζοντας την προσφορά τους.

Συμπέρασμα

Η ΕΕΤΤ καταλήγει στο αρχικό συμπέρασμα ότι οι αναλογικές και οι ψηφιακές μισθωμένες γραμμές (με αντίστοιχη χωρητικότητα) εμπίπτουν στην ίδια σχετική αγορά προϊόντων.

2.5.4. Η Σχετική Γεωγραφική Αγορά

Μια σχετική γεωγραφική αγορά περιλαμβάνει την περιοχή στην οποία οι εν λόγω επιχειρήσεις δραστηριοποιούνται στην παροχή και προμήθεια υπηρεσιών σχετικά με τις οποίες οι συνθήκες του ανταγωνισμού είναι επαρκώς ομοιογενείς ούτως ώστε να διαχωρίζονται από όμορες περιοχές.

Επί της βάσης αυτής, η EETT θεωρεί ότι η σχετική γεωγραφική αγορά για την αγορά λιανικών μισθωμένων γραμμών είναι εθνική. Η άποψη αυτή βασίζεται πρωτίστως στο γεγονός ότι ο ΟΤΕ προσφέρει μισθωμένες γραμμές εντός της σχετικής αγοράς σε εθνικό επίπεδο υπό τους ίδιους όρους και τις ίδιες προϋποθέσεις. Οι άλλοι πάροχοι προσφέρουν τις υπηρεσίες τους τμηματικά, εστιάζοντας γενικά σε περιοχές στις οποίες η πυκνότητα εταιρικών χρηστών (και άλλων πελατών λιανικής για τους οποίους ο πάροχος υπηρεσιών λιανικής μπορεί να αποκτήσει αποκλειστική διαφανή χωρητικότητα) είναι αρκετά υψηλή ώστε να υποστηρίζει το κόστος ανάπτυξης εναλλακτικής υποδομής. Ωστόσο, ανταγωνίζονται με τις εθνικές υπηρεσίες του ΟΤΕ.

Συμπέρασμα

Η EETT έχει διαμορφώσει την αρχική άποψη ότι η σχετική γεωγραφική αγορά είναι ολόκληρη η ελληνική επικράτεια.

2.6. Γενικό Συμπέρασμα

Η EETT εξέτασε τα λειτουργικά χαρακτηριστικά των μισθωμένων γραμμών, όπως περιγράφονται στη *Σύσταση για τις Σχετικές Αγορές* και σύμφωνα με την εμπειρία της Ελληνικής αγοράς. Καταρχάς, συμπεραίνει ότι, λειτουργικά, οι υπηρεσίες που παρέχουν συνδεσιμότητα από σημείο σε σημείο ανάμεσα σε τερματικά σημεία του δικτύου, που είναι διαφανείς, αλλά δεν παρέχουν κατ' απαίτηση ('on-demand') μεταγωγή ή δρομολόγηση (που ελέγχεται από τον τελικό χρήστη) είναι «μισθωμένες γραμμές».

Επίσης, η EETT συμπεραίνει ότι υπάρχει χωριστή σχετική αγορά προϊόντων για μισθωμένες γραμμές λιανικής χωρητικότητας έως και 2Mbps. Από την πλευρά της ζήτησης, λειτουργικά και τιμολογιακά ζητήματα οδηγούν στο συμπέρασμα ότι υπάρχει

υποκαταστασιμότητα μεταξύ των διαφορετικών χωρητικότητων έως 2 Mbps. Η διαφορά ανάμεσα στις τιμές μισθωμένων γραμμών 2 Mbps και υψηλότερης χωρητικότητας, καθώς και η περιορισμένη υποκαταστασιμότητα από την πλευρά της προσφοράς δεν υποδεικνύουν ότι οι χωρητικότητες άνω των 2 Mbps θα πρέπει να περιληφθούν στην σχετική αγορά.

Η ΕΕΤΤ συμπεραίνει ότι οι αναλογικές και οι ψηφιακές μισθωμένες γραμμές μέχρι και 2 Mbps ανήκουν στην ίδια σχετική αγορά προϊόντων.

Τέλος, η ΕΕΤΤ συμπεραίνει ότι η σχετική γεωγραφική αγορά είναι εθνική.

3. ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΓΟΡΑΣ

3.1. Ιστορικό

Κατόπιν του ορισμού σχετικής αγοράς αναφορικά με τις μισθωμένες γραμμές μικρής χωρητικότητας σε επίπεδο λιανικής στην Ελλάδα, η ΕΕΤΤ απαιτείται όπως διεξάγει σχετική ανάλυση προκειμένου να διαπιστώσει εάν η ως άνω αγορά χαρακτηρίζεται από την ύπαρξη αποτελεσματικού ανταγωνισμού ή εάν μια ή περισσότερες επιχειρήσεις κατέχουν θέση σημαντικής ισχύος (ΣΙΑ) στην ως άνω σχετική αγορά. Στο σημείο 27 του Προοιμίου της Οδηγίας Πλαίσιο ορίζεται ότι μια σχετική αγορά δεν είναι επαρκώς ανταγωνιστική *«όταν υπάρχουν μια ή περισσότερες επιχειρήσεις με σημαντική ισχύ στην αγορά»*. Το Άρθρο 14 της Οδηγίας Πλαίσιο, το οποίο αντανακλά την υπάρχουσα νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και του Πρωτοδικείου, ορίζει ότι:

“Μια επιχείρηση θεωρείται ότι κατέχει σημαντική ισχύ στην αγορά εάν, είτε από μόνη της ή σε συνδυασμό με άλλες, απολαμβάνει θέση αντίστοιχη με αυτή της δεσπόζουσας θέσης στην αγορά, δηλαδή θέση οικονομικής ισχύος που της επιτρέπει να συμπεριφέρεται σε σημαντικό βαθμό ανεξάρτητα από τους ανταγωνιστές της, τους πελάτες της και τελικώς τους καταναλωτές”.

Επιπλέον, στις περιπτώσεις εκείνες όπου μια επιχείρηση κατέχει ΣΙΑ σε μια σχετική αγορά, δύναται να θεωρηθεί ότι κατέχει ΣΙΑ και σε μια στενά συνδεδεμένη αγορά, στην περίπτωση εκείνη όπου οι σύνδεσμοι μεταξύ των δύο αγορών είναι τέτοιοι που να επιτρέπουν την επέκταση της ισχύος από την μια αγορά στην άλλη και ως εκ τούτου αυξάνουν την αγοραστική δύναμη της εν λόγω επιχείρησης.¹⁶

Η ΕΕΤΤ υποχρεούται βάσει της Οδηγίας Πλαίσιο να εκτιμήσει την ύπαρξη ΣΙΑ σύμφωνα με τα κριτήρια του Ευρωπαϊκού δικαίου και να λάβει υπόψη της στο ‘μέγιστο βαθμό’ τις ‘Κατευθυντήριες Γραμμές’ της Επιτροπής αναφορικά με την ύπαρξη ΣΙΑ.¹⁷ Τα κριτήρια

---

¹⁶ Οδηγία Πλαίσιο, Άρθρο 14(3).

¹⁷ Οδηγία Πλαίσιο, Άρθρο 16(1).

εκείνα που θεωρούνται καθοριστικά για το ζήτημα της ύπαρξης ΣΙΑ σχετικά με την παροχή της ελάχιστης δέσμης μισθωμένων γραμμών έως και 2 Mbps αναλύονται κατωτέρω και περιλαμβάνουν:

- Την σχετική αγοραστική δύναμη του ΟΤΕ στην αγορά αναφορικά με το μερίδιο αγοράς του το οποίο υπολογίζεται με βάση τον όγκο μισθωμένων γραμμών,¹⁸ τόσο σε σχέση με άλλους παίκτες της αγοράς όσο και ενόψει των εξελίξεων της αγοράς
- Την πιθανότητα δυνητικού ανταγωνισμού ικανού να ασκήσει ανταγωνιστική πίεση στον ΟΤΕ, ιδίως ενόψει των φραγμών εισόδου και επέκτασης
- Την ύπαρξη ή μη αντισταθμιστικής αγοραστικής δύναμης προερχόμενης από πελάτες λιανικής, και
- Τα διδάγματα από άλλα κράτη και από την Ελληνική αγορά σχετικά με τη δυνητική επίδραση της δομής της αγοράς στην ανάπτυξη ανταγωνιστικών εναλλακτικών του ΟΤΕ στη σχετική αγορά.

3.2.Μερίδια Αγοράς

Ο υπολογισμός των μεριδίων αγοράς αποτελεί ένα πολύ σημαντικό βήμα στα πλαίσια της εκτίμησης του εάν υφίσταται αγοραστική ισχύς. Τα υψηλά μερίδια αγοράς χρησιμοποιούνται συχνά ως τεκμήριο αγοραστικής ισχύος. Αν και τα υψηλά μερίδια αγοράς δεν αρκούν θεωρητικώς από μόνα τους για να θεμελιώσουν την ύπαρξη ΣΙΑ (δεσπόζουσα θέση), είναι απίθανο μια επιχείρηση η οποία δεν κατέχει ένα σημαντικό μερίδιο αγοράς στην σχετική αγορά να βρίσκεται σε δεσπόζουσα θέση.

Όπως υπογραμμίζεται στις ‘Κατευθυντήριες Γραμμές’ της Επιτροπής για την ύπαρξη ΣΙΑ, πολύ υψηλά μερίδια αγοράς άνω του 50% στην σχετική αγορά – εκτός από εξαιρετικές

---

¹⁸ Ο όγκος παρέχει την καλύτερη ένδειξη αγοραστικής δύναμης στα πλαίσια των μισθωμένων γραμμών, δεδομένου ότι η τιμολόγηση είναι περιορισμένη λόγω των ρυθμιστικών υποχρεώσεων του.

περιπτώσεις - συνιστούν ένδειξη ύπαρξης δεσπόζουσας θέσης¹⁹. Ωστόσο οι ‘Κατευθυντήριες Γραμμές’ τονίζουν επίσης ότι η ύπαρξη ΣΙΑ δεν δύναται να θεμελιωθεί μόνο επί τη βάσει υψηλών μεριδίων αγοράς και οι ρυθμιστικές αρχές οφείλουν να διεξάγουν ανάλυση του συνόλου των οικονομικών χαρακτηριστικών της σχετικής αγοράς πρωτού καταλήξουν στο συμπέρασμα αναφορικά με την ύπαρξη ΣΙΑ.²⁰

Ο πίνακας κατωτέρω παρουσιάζει την διαχρονική εξέλιξη του μεριδίου αγοράς του ΟΤΕ εκφρασμένο σε αριθμό μισθωμένων γραμμών λιανικής σε περίοδο δύο ετών. Τα στοιχεία υποδεικνύουν ότι το μερίδιο αγοράς του ΟΤΕ σε μισθωμένες γραμμές μικρής χωρητικότητας (δηλαδή, έως και 2 Mbps) παραμένει υπερβολικά υψηλό ενώ οι όγκοι παραμένουν ιδιαίτερος σταθεροί.

Μερίδια Λιανικής Αγοράς Μισθωμένων Γραμμών έως και 2 Mbps

	≤ 2Mbps	
	2004	2005
	Μερίδιο αγοράς	Μερίδιο Αγοράς
ΟΤΕ	97%	97%
Εναλλακτικοί πάροχοι	3%	3%
Σύνολο	100%	100%

Η εξέταση των στοιχείων της αγοράς από την ΕΕΤΤ υποδεικνύει ότι ο ανταγωνισμός στην αγορά έχει παραμείνει σχετικά αδύναμος τα τελευταία δυο χρόνια, με τον ΟΤΕ ακόμη και να ανακτά μικρά μερίδια αγοράς από διάφορους εναλλακτικούς παρόχους.

Το μερίδιο αγοράς του ΟΤΕ παραμένει περίπου 97% για την ελάχιστη δέσμη των λιανικών μισθωμένων γραμμών με χωρητικότητα έως και 2 Mbps. Τα στοιχεία δείχνουν ότι το

¹⁹ ‘Κατευθυντήριες Γραμμές’, Παράγραφος 75.

²⁰ ‘Κατευθυντήριες Γραμμές’, Παράγραφος 78.

μερίδιο αγοράς του ΟΤΕ όχι μόνο υπερβαίνει το 95%, αλλά έχει παραμείνει σταθερό με την πάροδο του χρόνου. Τέτοια υπερβολικά υψηλά μερίδια αγοράς, τα οποία έχουν παραμείνει σταθερά κατά τη διάρκεια μιας σημαντικής χρονικής περιόδου, σε σχέση με μια δέσμη υπηρεσιών που χαρακτηρίζεται από υψηλότερο επίπεδο ανταγωνισμού σε άλλες χώρες της ΕΕ, αποτελούν ισχυρή ένδειξη ότι η αγορά δεν είναι επαρκώς ανταγωνιστική. Παρόλο που μόνο ένα υψηλό μερίδιο αγοράς δεν επαρκεί για να θεμελιώσει την κατοχή ΣΙΑ (δεσπύζουσα θέση), είναι απίθανο μια εταιρία χωρίς σημαντικό μερίδιο της σχετικής αγοράς να κατέχει δεσπύζουσα θέση.

3.3. Φραγμοί Εισόδου και Επέκτασης και Δυνητικός Ανταγωνισμός

Όπως αναφέρεται στη Δημόσια Διαβούλευση της ΕΕΤΤ για τις μισθωμένες γραμμές χονδρικής, πολλά από τα πλεονεκτήματα που απολαμβάνει το λιανικό άκρο του ΟΤΕ προέρχονται άμεσα από τις οικονομίες κλίμακας και σκοπού του εκτεταμένου δικτύου του σε επίπεδο χονδρικής. Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι, δεδομένης της ισχύουσας κατάστασης στην αγορά, δεν είναι οικονομικά βιώσιμο, για οποιονδήποτε άλλο πάροχο, να αναπαράγει αποδοτικά το δίκτυο του ΟΤΕ ιδίως το δίκτυο πρόσβασης.

Τα στοιχεία της αγοράς που διαθέτει η ΕΕΤΤ, υποδεικνύουν ότι οι φραγμοί εισόδου στις σχετικές αγορές στη Ελλάδα για χονδρικά τερματικά και ζευκτικά τμήματα είναι υψηλοί (βλ. επίσης ανάλυση σχετικά με ορισμό αγοράς). Τα μη ανακτήσιμα κόστη που συνδέονται με την κατασκευή τερματικών ευκολιών είναι υψηλά, ακόμη και αν δεν είναι ομοιόμορφα. Παραδείγματος χάριν, οι φραγμοί εισόδου είναι υψηλότεροι για υποδομές μικρής χωρητικότητας διότι, ενώ το κόστος εκσκαφής και διέλευσης δεν μειώνεται για μικρότερες χωρητικότητες, τα πιθανά οικονομικά οφέλη από τη χρήση των υποδομών αυτών είναι σημαντικά χαμηλότερα. Αυτό οδηγεί σε υψηλότερο κόστος ως ποσοστό των αναμενόμενων εσόδων.

Η επιβολή κανονιστικών υποχρεώσεων σε επίπεδο χονδρικής, κατά κανόνα δεν επαρκεί προκειμένου να εξαληφθούν οι φραγμοί εισόδου για την παροχή μισθωμένων γραμμών σε επίπεδο λιανικής. Αυτό συμβαίνει διότι, οι μισθωμένες γραμμές που παρέχονται σε επίπεδο χονδρικής είναι πανομοιότυπες με τις αντίστοιχες που παρέχονται σε επίπεδο λιανικής (σε τελικούς χρήστες) ενώ αντίθετα άλλα προϊόντα χονδρικής είναι εντελώς διαφορετικά από τα

αντίστοιχα λιανικά (πχ το χονδρικό προϊόν αδεσμοποίητης πρόσβασης στο τοπικό βρόχο σε σχέση με την αντίστοιχη λιανική ευρυζωνική πρόσβαση στο internet). Επίσης, οι μισθωμένες γραμμές χρησιμοποιούνται από τους πελάτες σε επίπεδο λιανικής για την παροχή μέσω αυτών διαφόρων downstream υπηρεσιών ή εφαρμογών. Συνεπώς, οι συνέπειες σε επίπεδο λιανικής της παρέμβασης σε επίπεδο χονδρικής δεν είναι αυταπόδεικτες σε σχέση με την παροχή μισθωμένων γραμμών. Οι φραγμοί εισόδου σε επίπεδο λιανικής δεν είναι απαραίτητο να αρθούν από την παρέμβαση σε επίπεδο χονδρικής. Σε κάθε περίπτωση, το συμπέρασμα αυτό ενισχύεται και από την πολιτική επιλογή της Επιτροπής, που συνάγεται από την ένταξη των μισθωμένων γραμμών λιανικής στην *Οδηγία για την Καθολική Υπηρεσία* επιπλέον της αναφοράς της στη *Σύσταση για τις Σχετικές Αγορές*. Συνεπώς, υποθέτουμε ότι η παρέμβαση σε επίπεδο χονδρικής πιθανόν να επαρκεί για την αντιμετώπιση προβλημάτων που μπορούν να ανακύψουν εκτός της ελάχιστης δέσμης μισθωμένων γραμμών (ανάλυση στην Ενότητα 4.2.3 της Αιτιολογικής Έκθεσης της *Σύστασης για τις Σχετικές Αγορές*).

3.4. Έλλειψη Αντισταθμιστικής Αγοραστικής Ισχύος

Εάν ένας πάροχος ακολουθεί στην αγορά πρακτικές οι οποίες είναι πιθανόν καταχρηστικές, οι πελάτες δύνανται θεωρητικά να ασκήσουν αντισταθμιστική αγοραστική ισχύ. Όταν οι αγοραστές είναι μεγάλοι και ισχυροί, μπορούν να αντιδράσουν αποτελεσματικά σε μια απόπειρα αύξησης τιμών από τους προμηθευτές. Η EETT εξέτασε την πιθανότητα και/ή την ύπαρξη τέτοιας αντισταθμιστικής αγοραστικής ισχύος, καθώς η ύπαρξη τέτοιας αντισταθμιστικής αγοραστικής ισχύος συνιστά συχνά ένα σημαντικό σχετικό παράγοντα στην κατάλληλη αξιολόγηση του ανταγωνισμού στις σχετικές αγορές, και ιδίως για σχέσεις λιανικής.

Ωστόσο, η αντισταθμιστική αγοραστική ισχύς δύναται να υφίσταται μόνο όταν οι καταναλωτές έχουν τη δυνατότητα (σε εύλογο χρονικό διάστημα) να καταφύγουν σε αξιόπιστες εναλλακτικές (π.χ., να μην αγοράζουν ή να αλλάξουν προμηθευτή) ως ανταπόκριση σε μια πραγματική ή επικείμενη αύξηση τιμών. Το υπερβολικά υψηλό μερίδιο αγοράς του ΟΤΕ υποδεικνύει ότι οι ανταγωνιστικές εναλλακτικές των αγοραστών, που είναι θεμελιώδεις για τη δυνατότητά τους να ασκήσουν αγοραστική ισχύ, είναι πολύ περιορισμένες. Συνεπώς, η EETT

δεν πιστεύει ότι κάποιος αγοραστής ή ομάδα αγοραστών έχει επαρκή αγοραστική ισχύ που να αντισταθμίζει την υπερβολική ισχύ του ΟΤΕ στη σχετική αγορά.

3.5. Μοναδικά Πλεονεκτήματα του ΟΤΕ

Όπως και με την κατάσταση που διαπίστωσε η ΕΕΤΤ σχετικά με την παροχή από τον ΟΤΕ²¹ μισθωμένων γραμμών χονδρικής, η ισχύς του ΟΤΕ στην αγορά παροχής μισθωμένων γραμμών λιανικής αποδεικνύεται και από τα πλεονεκτήματα του πρώτου παίκτη στην αγορά (key first mover advantages) που έχει ο ΟΤΕ σε σχέση με τους ανταγωνιστές του αναφορικά με την ανάπτυξη υποδομών. Ειδικότερα:

- Η πλήρης γεωγραφική κάλυψη του δικτύου του ΟΤΕ υποδεικνύει ότι άλλοι ανταγωνιστικοί πάροχοι δεν είναι ρεαλιστικά σε θέση να αναπαράγουν μεγάλο μέρος της κάλυψης του δικτύου του ΟΤΕ. Αυτό μεγιστοποιείται από την ιδιαίτερη γεωγραφία της Ελλάδας (δηλ. Όρη και νησιά). Η πλήρης γεωγραφική κάλυψη του δικτύου του ΟΤΕ μειώνει τα κόστη του σχετικά με την οριακή ανάπτυξη των τερματικών τμημάτων μισθωμένων γραμμών και διευκολύνει την επίτευξη σχεδόν καθολικής κάλυψης. Τονίζεται ότι τα δίκτυα των άλλων παρόχων όχι μόνο δεν είναι τόσο εκτεταμένα αλλά η προσθήκη επιπλέον τερματικών υποδομών θα απαιτούσε από τους παρόχους να οδηγηθούν σε σημαντικά μη ανακτήσιμα κόστη. Ακόμα και σε σχέση με ζευκτικά δίκτυα, η έκταση της κάλυψης του δικτύου του ΟΤΕ υποδεικνύει ότι, πέρα από τη διαδρομή Αθήνας-Θεσσαλονίκης, υπάρχουν περιορισμένες ευκαιρίες για τους εναλλακτικούς παρόχους να επενδύσουν στην κατασκευή ζευκτικών ευκολιών στην Ελλάδα.
- Η παροχή τερματικών τμημάτων από τον ΟΤΕ χαρακτηρίζεται από σημαντικές οικονομίες κλίμακος και σκοπού, οι οποίες προκύπτουν κυρίως από την ύπαρξη υψηλού πάγιου/ σταθερού κόστους σχετικών με εργασίες καλωδίωσης και διέλευσης (ducting). Σε πολλές περιοχές της Ελλάδας, ο ΟΤΕ είναι ο μοναδικός πάροχος τερματικών τμημάτων, τα οποία πρέπει να αγοράσουν οι ανταγωνιστές του με συνέπεια να

²¹ Βλ. Δημόσια Διαβούλευση για τις Αγορές 13-14.

αυξάνονται τα λειτουργικά κόστη τους. Επιπλέον, ο ΟΤΕ παρέχει ευρύτερη γκάμα λιανικών προϊόντων από τους ανταγωνιστές του και σε μεγαλύτερες ποσότητες, γεγονός το οποίο του επιτρέπει να διανέμει το κοινό κόστος των χονδρικών τερματικών τμημάτων σε μια ευρύτερη γκάμα προϊόντων. Η παροχή ζευκτικής χωρητικότητας χαρακτηρίζεται επίσης από ευρείες οικονομίες κλίμακος, καθότι μεγάλα σταθερά και μη ανακτήσιμα κόστη σχετίζονται με την παροχή τέτοιας χωρητικότητας. Όταν οι εν λόγω επενδύσεις έχουν γίνει το κόστος παροχής επιπρόσθετων κυκλωμάτων ή μεγαλύτερης χωρητικότητας επι της υποδομής είναι οριακό.

- Συνεπεία της κάθετης δομής του, ο ΟΤΕ έχει την ικανότητα να αυτο-παρέχει όλες τις τερματικές και ζευκτικές χωρητικότητες που του χρειάζονται για τις υπηρεσίες λιανικής του, και ως εκ τούτου δύναται να εμποδίζει την είσοδο των ανταγωνιστών του σε ένα σημαντικό κομμάτι της αγοράς για την παροχή χωρητικότητας. Τα συνεπαγόμενα υψηλά και αναμενόμενα επίπεδα ζήτησης για χωρητικότητα διευκολύνουν περαιτέρω την εκμετάλλευση οικονομιών κλίμακας από τον ΟΤΕ.

Το αποτέλεσμα αυτών των παραγόντων είναι η διατήρηση των φραγμών εισόδου και η παρεμπόδιση των μεγάλων επενδύσεων που απαιτούνται να κάνουν οι υφιστάμενοι ή πιθανοί νεοεισερχόμενοι προκειμένου να ασκήσουν ανταγωνιστική πίεση στον ΟΤΕ.

3.6.Συμπεράσματα

Παρότι υφίσταται ένα περιβάλλον στα πλαίσια του οποίου έχει αδειοδοτηθεί – από το 1999 - ένας σημαντικός αριθμός παρόχων/ ανταγωνιστών του ΟΤΕ προκειμένου να παρέχει μισθωμένες γραμμές λιανικής στην Ελλάδα, η εν λόγω αγορά συνεχίζει να κυριαρχείται από τον ΟΤΕ του οποίου το μερίδιο αγοράς δεν έχει πέσει κάτω του 95% και παραμένει σχετικά σταθερό. Επιπλέον, η ύπαρξη σημαντικών οικονομιών κλίμακας και πλεονεκτημάτων που πηγάζουν εκ της θέσης του ΟΤΕ ως πρώτου παρόχου στην αγορά (first-mover advantage) με αποτέλεσμα την ανάπτυξη ενός σταθερού δικτύου πλήρους κάλυψης στην Ελλάδα, σημαίνει ότι οι φραγμοί εισόδου είναι υψηλοί και ότι το ενδεχόμενο σημαντικού μελλοντικού ανταγωνισμού ικανού να μειώσει την αγοραστική ισχύ του ΟΤΕ είναι χαμηλό. Παρομοίως, φαίνεται να

υπάρχουν λίγες ευκαιρίες για τους πελάτες λιανικής να ασκήσουν αντισταθμιστική αγοραστική ισχύ.

Επιπλέον, οι καταχρηστικές πρακτικές του ΟΤΕ σχετικά με τον χρόνο παράδοσης και την ποιότητα παροχής των μισθωμένων γραμμών, σε συνδυασμό με τη μη παροχή στην ΕΕΤΤ των στοιχείων κόστους εγκαίρως και με ακριβή τρόπο,²² είναι ισχυρές ενδείξεις της ύπαρξης ισχύος στην αγορά.

Συνεπώς, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι ο ΟΤΕ κατέχει ΣΙΑ στην αγορά παροχής μισθωμένων γραμμών λιανικής έως και 2 Mbps.

4. ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

4.1.Κανονιστικό Πλαίσιο

Η ΕΕΤΤ έχει διαμορφώσει την αρχική άποψη ότι υφίσταται μια χωριστή γεωγραφική αγορά στην Ελλάδα για την παροχή μισθωμένων γραμμών λιανικής χωρητικότητας έως και 2 Mbps. Η ανάλυση αγοράς ανέδειξε ότι υπάρχει έλλειψη αποτελεσματικού ανταγωνισμού στην αγορά αυτή και ότι ο ΟΤΕ κατέχει ΣΙΑ στη σχετική αγορά.

Το Άρθρο 18 της *Οδηγίας για την Καθολική Υπηρεσία* ορίζει ότι *“Όταν, ως αποτέλεσμα της ανάλυσης αγοράς που εκπονείται... μια εθνική κανονιστική αρχή αποφαινεται ότι η αγορά για την παροχή μέρους ή ολόκληρης της στοιχειώδους δέσμης μισθωμένων γραμμών, δεν είναι πραγματικά ανταγωνιστική, εντοπίζει επιχειρήσεις με σημαντική ισχύ στην αγορά στην παροχή των συγκεκριμένων στοιχείων της στοιχειώδους δέσμης υπηρεσιών μισθωμένων γραμμών, σε μέρος ή το σύνολο της επικράτειάς της. Η εθνική κανονιστική αρχή επιβάλλει, στις επιχειρήσεις αυτές, υποχρεώσεις σχετικά με την παροχή της στοιχειώδους δέσμης μισθωμένων γραμμών ... και τους όρους για την παροχή αυτήν, όπως εκτίθεται στο παράρτημα VII της παρούσας οδηγίας, όσον αφορά τις συγκεκριμένες αγορές μισθωμένων γραμμών.”*

---

²² Βλ. Επίσης την ανάλυση στην Ενότητα 4.5 κατωτέρω.

Η ανάλυση της αγοράς μισθωμένων γραμμών λιανικής διεξήχθη με βάση την υπόθεση ότι μια σειρά από κανονιστικές υποχρεώσεις στην αγορά χονδρικής θα διατηρηθούν ή θα επιβληθούν.

Εντούτοις, δεδομένου ότι οι εν λόγω κανονιστικές υποχρεώσεις δεν κρίνονται επαρκείς για να καταστήσουν αποτελεσματικό τον ανταγωνισμό στην αγορά μισθωμένων γραμμών λιανικής, η ΕΕΤΤ είναι υποχρεωμένη να επιβάλει πρόσθετες υποχρεώσεις.

4.2. Ανάγκη *Ex ante* Ρύθμισης

Ο βασικός στόχος του Νέου Κανονιστικού Πλαισίου είναι να υπάρχει πανευρωπαϊκή ρύθμιση του τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών.

Οι *Κατευθυντήριες Γραμμές*²³ ορίζουν ότι ο σκοπός της επιβολής *ex ante* ρυθμίσεων σε παρόχους με ΣΙΑ είναι να διασφαλισθεί ότι οι πάροχοι αυτοί δεν μπορούν να χρησιμοποιήσουν την ισχύ τους στην αγορά για να περιορίσουν ή να στρεβλώσουν τον ανταγωνισμό στη σχετική αγορά ή να επεκτείνουν την ισχύ τους σε συνδεδεμένες αγορές. Η ΕΕΤΤ μπορεί να επιβάλει *ex ante* υποχρεώσεις μόνο σε αγορές όπου υπάρχουν μία ή περισσότερες επιχειρήσεις με ΣΙΑ και όπου οι υποχρεώσεις βάσει του εθνικού και Κοινοτικού δικαίου του ανταγωνισμού δεν επαρκούν ή δεν λειτουργούν αρκετά έγκαιρα ώστε να αντιμετωπισθούν πιθανές αποτυχίες της αγοράς. Όπου οι αγορές έχουν τέτοια χαρακτηριστικά που τείνουν προς τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό, η *ex post* εφαρμογή του δικαίου του ανταγωνισμού μπορεί να θεωρηθεί γενικά επαρκής για να εμποδιστεί η ανάπτυξη δεσπόζουσας θέσης και να απαγορευθούν καταχρηστικές πρακτικές από ένα ή περισσότερα μέρη. Όπου, για ιστορικούς λόγους, μια αγορά παρουσιάζει χαρακτηριστικά όπως οι υψηλοί και ανυπέρβλητοι φραγμοί εισόδου, το δίκαιο του ανταγωνισμού δεν θεωρείται επαρκές για να προωθήσει την ανάπτυξη ανταγωνισμού. Οι *ex ante* υποχρεώσεις που επιβάλλονται από την ΕΕΤΤ σε επιχειρήσεις με ΣΙΑ στόχο έχουν την εκπλήρωση των συγκεκριμένων στόχων που ορίζονται στις σχετικές οδηγίες, ενώ οι ρυθμίσεις βάσει του δικαίου του ανταγωνισμού στόχο έχουν την απαγόρευση

---

²³ Κατευθυντήριες Γραμμές, Παράγραφος 16.

συμφωνιών ή καταχρηστικών συμπεριφορών που περιορίζουν ή στρεβλώνουν τον ανταγωνισμό στη σχετική αγορά.

Στην περίπτωση που εξετάζεται, η *ex ante* ρύθμιση απαιτείται προκειμένου να προωθήσει και να διευκολύνει την ανάπτυξη ανταγωνισμού, καθώς η εφαρμογή *ex post* του δικαίου του ανταγωνισμού δεν θα είναι αποτελεσματική για τη δημιουργία επαρκούς ανταγωνισμού, δεδομένου ότι οι αποτυχίες της αγοράς που συνδέονται με την ύπαρξη δεσπόζουσας θέσης θα παραμείνουν.

Οι *Κατευθυντήριες Γραμμές* υπογραμμίζουν ότι μόνο ο καθορισμός μιας επιχείρησης ως έχουσας ΣΙΑ σε μια συγκεκριμένη αγορά, χωρίς την επιβολή κατάλληλων κανονιστικών υποχρεώσεων, παραβιάζει τις διατάξεις του Νέου Κανονιστικού Πλαισίου, ιδίως το Άρθρο 16 (4) της *Οδηγίας Πλαίσιο*.²⁴ Το Άρθρο 8 (2) της *Οδηγίας Πλαίσιο* ορίζει ότι η ΕΕΤΤ θα πρέπει να επιβάλει τουλάχιστον μία κανονιστική υποχρέωση σε μια επιχείρηση που διαπιστώνεται ότι κατέχει ΣΙΑ.

Για τους λόγους που αναφέρονται αναλυτικά στην Ενότητα 4 ανωτέρω σχετικά με την ανάλυση αγοράς, η ανάλυση της ΕΕΤΤ υποδεικνύει ότι ο ΟΤΕ έχει ΣΙΑ στην εθνική λιανική αγορά μισθωμένων γραμμών έως και 2 Mbps.

4.3. Τα Προβλήματα Ανταγωνισμού

Η ανάλυση που ακολουθεί περιγράφει τόσο τα υφιστάμενα όσο και τα πιθανά προβλήματα ανταγωνισμού που ενδέχεται να προκύψουν στη λιανική αγορά μισθωμένων γραμμών. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η λίστα δεν εξαντλεί τα προβλήματα, αλλά παρέχει μια ενδεικτική απαρίθμηση των προβλημάτων ανταγωνισμού που έχουν εντοπίσει οι ρυθμιστές παγκοσμίως. Όπως συμβαίνει συχνά, ορισμένα από αυτά τα προβλήματα ή τις πιθανές αποτυχίες της αγοράς μπορεί να φαίνονται υποθετικά στο πλαίσιο εξέτασης μιας αγοράς, κυρίως επειδή έχουν ήδη αντιμετωπιστεί με τις ισχύουσες ρυθμίσεις.

---

²⁴ *Κατευθυντήριες Γραμμές*, Παράγραφος 114.

Η ΕΕΤΤ πιστεύει ότι τα προβλήματα ανταγωνισμού που οφείλονται στη δεσπόζουσα θέση του ΟΤΕ στη λιανική αγορά μισθωμένων γραμμών εντάσσονται σε τρεις γενικές κατηγορίες:

- Δεσπόζουσα θέση στην αγορά
- Κάθετη επέκταση ισχύος
- Οριζόντια επέκταση ισχύος

Τα προβλήματα ανταγωνισμού αναλύονται παρακάτω στα πλαίσια των τριών αυτών κατηγοριών:

4.3.1. Δεσπόζουσα Θέση

Η δεσπόζουσα θέση μπορεί να δημιουργήσει τις εξής κατηγορίες προβλημάτων:

- **Παρεμπόδιση εισόδου:** Η ΕΕΤΤ υπογραμμίζει ότι μια επιχείρηση με ΣΙΑ μπορεί να ακολουθήσει πρακτικές παρεμπόδισης εισόδου προκειμένου να δημιουργήσει ή να ενισχύσει τους υφιστάμενους φραγμούς εισόδου για να προστατεύσει τη ΣΙΑ που κατέχει έναντι πιθανών ή πραγματικών νεοεισερχόμενων. Παραδείγματος χάριν, ο ΟΤΕ μπορεί να επιδιώξει να αυξήσει το κόστος μεταπήδησης των λιανικών πελατών του σε άλλους παρόχους μισθωμένων γραμμών. Αυτό θα μπορούσε να έχει τη μορφή μη εύλογων συμβατικών όρων που επιδιώκουν την αύξηση του κόστους των νεοεισερχόμενων.
- **Καταχρηστική συμπεριφορά:** Η ισχύς στην αγορά πιθανόν να επιτρέπει σε μια επιχείρηση με ΣΙΑ να διατηρεί τιμές που είναι υψηλότερες από αυτές που θα ίσχυαν σε μια ανταγωνιστική αγορά.
- **Παραγωγική αναποτελεσματικότητα και χαμηλή ποιότητα υπηρεσίας:** Αντί να αντανάκλαται σε υπερβολικά κέρδη, η ισχύς στην αγορά μπορεί να διαφαίνεται σε έλλειψη επενδύσεων, υπερβολικά κόστη και/ή επίπεδα

ποιότητας υπηρεσίας χαμηλότερα από αυτά που θα υπήρχαν σε μια ανταγωνιστική αγορά.

4.3.2. Κάθετη επέκταση ισχύος

Η κάθετη επέκταση ισχύος μπορεί να προκύψει όταν μια εταιρία ελέγχει ένα προϊόν χονδρικής που είναι αναγκαίο για μια πιθανόν ανταγωνιστική αγορά λιανικής. Ο κάτοχος του προϊόντος αυτού μπορεί να επηρεάσει τον ανταγωνισμό στην λιανική αρνούμενος ή περιορίζοντας την πρόσβαση στο προϊόν του. Ο ΟΤΕ είναι ένας καθετοποιημένος πάροχος που παρέχει υπηρεσίες σε επίπεδο χονδρικής και λιανικής. Δεδομένης της αρχικής διαπίστωσης της ΕΕΤΤ σχετικά με τη δεσπύζουσα θέση του ΟΤΕ σε ορισμένες αγορές μισθωμένων γραμμών χονδρικής, η ΕΕΤΤ πρέπει να αντιμετωπίσει τα πιθανά προβλήματα ανταγωνισμού, όπως η μεταφορά ισχύος στην αγορά σε συνδεδεμένες, δυνητικά ανταγωνιστικές, λιανικές αγορές. Επειδή ο ΟΤΕ κατέχει δεσπύζουσα θέση στις χονδρικές αγορές τερματικών και ζευκτικών μισθωμένων γραμμών, είναι σε θέση να ελέγχει τη χρήση προϊόντων χονδρικής πρόσβασης που είναι απαραίτητα για μια δυνητικά ανταγωνιστική αγορά κατωτέρων σταδίων.

Ο ΟΤΕ μπορεί να προσπαθήσει να επεκτείνει την ισχύ του στην αγορά, αρνούμενος την πρόσβαση ή τη συναλλαγή με επιχειρήσεις που λειτουργούν σε αγορές λιανικής και ανταγωνίζονται με το λιανικό άκρο του ή θυγατρικές επιχειρήσεις του ΟΤΕ. Ο ΟΤΕ μπορεί επίσης να προσπαθήσει να επεκτείνει την ισχύ του στην αγορά προσφέροντας ένα αγαθό ή μια υπηρεσία μόνο υπό μη εύλογους όρους, το οποίο μπορεί να ερμηνευθεί ως άρνηση συναλλαγής.

Όπου απαιτείται η επιβολή υποχρέωσης παροχής πρόσβασης, αυξάνονται τα κίνητρα των παρόχων με ΣΙΑ να ακολουθήσουν στρατηγικές επέκτασης ισχύος με άλλα μέσα εκτός της τιμολόγησης, όπως η διακριτική χρήση ή η απόκρυψη πληροφοριών, τακτικές καθυστέρησης, σύζευξη, μη εύλογες απαιτήσεις, διακρίσεις ως προς την ποιότητα, στρατηγικός σχεδιασμός των χαρακτηριστικών των προϊόντων ή παράνομη χρήση πληροφοριών που αφορούν τους ανταγωνιστές.

Ο ΟΤΕ μπορεί να προσπαθήσει να ακολουθήσει στρατηγικές επέκτασης ισχύος μέσω της τιμολόγησης, που μπορεί να περιλαμβάνουν συμπίεση περιθωρίου κέρδους, τιμολογιακές διακρίσεις, ληστρική τιμολόγηση (τιμολόγηση κάτω του κόστους) ή παράνομη διεπιδότηση.

Η οριζόντια επέκταση ισχύος συνίσταται στη χρησιμοποίηση της θέσης ενός δεσπόζοντος παρόχου σε μια αγορά προκειμένου να επεκτείνει την ισχύ του σε συνδεδεμένες αγορές. Το βασικό πρόβλημα ανταγωνισμού σε αυτές τις περιπτώσεις είναι η διεπιδότηση. Ένας πάροχος με ΣΙΑ μπορεί να προσπαθήσει να οδηγήσει τους ανταγωνιστές του εκτός αγοράς ορίζοντας μια τιμή κάτω του κόστους σε μια δυνητικά ανταγωνιστική αγορά, ενώ η ζημία καλύπτεται από κέρδη στην αγορά στην οποία κατέχει ΣΙΑ. Παραδείγματος χάριν, ο ΟΤΕ θα μπορούσε να ορίσει τιμές κάτω του κόστους για μισθωμένες γραμμές λιανικής εκτός της ελάχιστης δέσμης και αντίστοιχα να ορίσει τις τιμές της ελάχιστης δέσμης μισθωμένων γραμμών άνω του κόστους.

4.4. Δυνατές Κανονιστικές Υποχρεώσεις

Η *Οδηγία για την Πρόσβαση* και η *Οδηγία για την Καθολική Υπηρεσία* παρέχουν στην ΕΕΤΤ μια μεγάλη γκάμα κανονιστικών υποχρεώσεων που μπορεί να εφαρμόσει στις περιπτώσεις που διαπιστώνει την ύπαρξη ΣΙΑ στη λιανική αγορά μισθωμένων γραμμών.

Οι κανονιστικοί έλεγχοι των υπηρεσιών λιανικής θα πρέπει, ως γενική αρχή, να επιβάλλονται μόνο εάν η ΕΕΤΤ συμπεραίνει ότι οι υποχρεώσεις που επιβάλλονται βάσει της *Οδηγίας για την Πρόσβαση* (υποχρεώσεις πρόσβασης) θα αποτύγχαναν στη επίτευξη των στόχων που ορίζονται στο Άρθρο 8 της *Οδηγίας Πλαίσιο*. Αυτό σημαίνει ότι όπου η ΕΕΤΤ ορίζει ότι μια αγορά δεν είναι αποτελεσματικά ανταγωνιστική, πρέπει πρώτα να αξιολογήσει το βαθμό στον οποίο τα προβλήματα ανταγωνισμού που εντοπίζει στην εν λόγω αγορά λιανικής μπορούν να αντιμετωπιστούν με την επιβολή υποχρεώσεων σε επίπεδο λιανικής βάσει της *Οδηγίας για την Πρόσβαση* στην επιχείρηση που έχει καθορίσει ως κατέχουσα ΣΙΑ στη σχετική αγορά.

Ωστόσο, επειδή στην *Οδηγία για την Καθολική Υπηρεσία*, γίνεται ειδική αναφορά στην ελάχιστη δέσμη μισθωμένων γραμμών, δεν ισχύει η συνήθης υπόθεση.

4.4.1. Κανονιστικές Υποχρεώσεις Βάσει της Οδηγίας για την Πρόσβαση

Η ΕΕΤΤ σημειώνει και πάλι ότι έχει ήδη προτείνει, ως αποτέλεσμα των παράλληλων αναλύσεων αγορών, κανονιστικές υποχρεώσεις σε επίπεδο χονδρικής βάσει της *Οδηγίας για την Πρόσβαση* σχετικά με τα τερματικά και ζευκτικά τμήματα μισθωμένων γραμμών χονδρικής. Καθώς αυτές οι κανονιστικές υποχρεώσεις δεν κρίθηκαν επαρκείς για να εξασφαλίσουν αποτελεσματικό ανταγωνισμό στη λιανική αγορά μισθωμένων γραμμών, η ΕΕΤΤ θεωρεί ενδεδειγμένο να επιβάλει πρόσθετες υποχρεώσεις σε παρόχους που έχουν καθοριστεί ως έχοντες ΣΙΑ.

Οι υποχρεώσεις που μπορούν να επιβληθούν βάσει της *Οδηγίας για την Πρόσβαση* περιλαμβάνουν τα εξής: διαφάνεια (Άρθρο 9), αμεροληψία (Άρθρο 10), λογιστικός διαχωρισμός (Άρθρο 11), πρόσβαση και χρήση ειδικών ευκολιών δικτύου (Άρθρο 12), και έλεγχο τιμών και κοστολόγησης (Άρθρο 13). Η ΕΕΤΤ δεν θεωρεί ότι πρόσθετες κανονιστικές υποχρεώσεις σε επίπεδο χονδρικής, εκτός αυτών που ήδη προτάθηκαν στην παράλληλη ανάλυση της αγοράς τερματικών και ζευκτικών τμημάτων χονδρικής, θα αντιμετώπιζαν τα προβλήματα ανταγωνισμού που εντοπίζονται στην ελάχιστη δέσμη μισθωμένων γραμμών λιανικής.

4.4.2. Κανονιστικές Υποχρεώσεις Βάσει της Οδηγίας για την Καθολική Υπηρεσία

Το Άρθρο 18 της *Οδηγίας για την Καθολική Υπηρεσία* ορίζει ότι “Όταν, μια εθνική κανονιστική αρχή αποφαινεται ως αποτέλεσμα της ανάλυσης αγοράς που εκπονείται... ότι η αγορά για την παροχή μέρους ή ολόκληρης της στοιχειώδους δέσμης μισθωμένων γραμμών... δεν είναι πραγματικά ανταγωνιστική, επιβάλλει υποχρεώσεις σχετικά με την παροχή της στοιχειώδους δέσμης μισθωμένων γραμμών, όπως παρουσιάζονται στο παράρτημα VII” σε επιχειρήσεις «που κατέχουν σημαντική ισχύ στη σχετική αγορά”. Το Παράρτημα VII ορίζει τους συγκεκριμένους όρους που πρέπει να επιβάλει η ΕΕΤΤ σε παρόχους με ΣΙΑ, σχετικά με την ελάχιστη δέσμη μισθωμένων γραμμών.

Σύμφωνα με τις υποχρεώσεις αυτές, οι πάροχοι με ΣΙΑ πρέπει να παρέχουν τις μισθωμένες γραμμές της ελάχιστης δέσμης με αμερόληπτο τρόπο, σε κοστοστρεφείς τιμές (με τήρηση σχετικού συστήματος κοστολόγησης), με βάση την αρχή της διαφάνειας και σύμφωνα με ορισμένες παραμέτρους ποιότητας.

4.5. Υφιστάμενη Ρύθμιση

Προκειμένου να αξιολογηθεί καλύτερα η ανάγκη για συγκεκριμένες κανονιστικές υποχρεώσεις, είναι σημαντικό να ληφθούν υπόψη οι ισχύουσες κανονιστικές υποχρεώσεις που έχουν ήδη επιβληθεί στον ΟΤΕ σχετικά με την ελάχιστη δέσμη μισθωμένων γραμμών.

Η Ενότητα 5.3 ορίζει τις γενικές και ειδικές κατηγορίες προβλημάτων ανταγωνισμού ή αποτυχιών της αγοράς που μπορούν να προκύψουν ελλείψει αποτελεσματικής ρύθμισης. Η κατωτέρω ανάλυση παρέχει μια επισκόπηση των κανονιστικών μέτρων που έχουν ήδη ληφθεί σχετικά με τις μισθωμένες γραμμές λιανικής, (ελάχιστη δέσμη μισθωμένων γραμμών) βάσει του προηγούμενου κανονιστικού πλαισίου και παραμένουν σε ισχύ, δυνάμει του άρθρου 68 (1) του Ν. 3431/2006.

Καθορισμός ΣΙΑ

Ο ΟΤΕ καθορίστηκε το 2002 ως πάροχος με ΣΙΑ "στην αγορά για την παροχή μισθωμένων γραμμών".²⁵ Συνεπώς, καταρχήν υπόκειται σε όλες τις υποχρεώσεις που επιβάλλονται από το παλαιό κανονιστικό πλαίσιο σε παρόχους που καθορίζονται ως έχοντες ΣΙΑ στην αγορά για την παροχή μισθωμένων γραμμών, κυρίως στις υποχρεώσεις κοστοστρέφειας, αμεροληψίας και διαφάνειας.

Κανονισμός Αρχών Τιμολόγησης και Κοστολόγησης

---

²⁵ Βλ. Απόφαση ΕΕΤΤ 251/77/22-4-2002, ΦΕΚ 527/Β/2002 ("Καθορισμός Τηλεπικοινωνιακών Οργανισμών με ΣΙΑ στην αγορά για την παροχή μισθωμένων γραμμών").

Η ΕΕΤΤ, με απόφασή της το 2001²⁶, καθόρισε τις βασικές αρχές κοστολόγησης και τιμολόγησης για τις υπηρεσίες Μισθωμένων Γραμμών (ΜΓ) του ΟΤΕ, ως Οργανισμού με ΣΙΑ, τη Διασύνδεση και την ΑΠΤΒ (Πλήρως και Μεριζόμενη). Στα πλαίσια αυτά επέβαλε τον προσδιορισμό του κόστους των επιμέρους υπηρεσιών με βάση συγκεκριμένα κοστολογικά συστήματα. Ειδικότερα, για τον προσδιορισμό του κόστους παροχής υπηρεσιών Μισθωμένων Γραμμών επιβλήθηκε η χρήση του κοστολογικού συστήματος ΠΚΚ/ΙΚ²⁷ (FDC/HC). Παράλληλα ορίστηκε ότι ο κοστολογικός έλεγχος διεξάγεται ετησίως και από ανεξάρτητο ελεγκτή που ορίζεται από την ΕΕΤΤ.

Προσφορά Αναφοράς

Στα πλαίσια των υποχρεώσεων διαφάνειας ως παρόχου με ΣΙΑ από το 2002, επιβλήθηκε στον ΟΤΕ η υποχρέωση να υποβάλει στην ΕΕΤΤ μια Προσφορά Μισθωμένων Γραμμών για μισθωμένες γραμμές χονδρικής και λιανικής.²⁸

Το ελάχιστο περιεχόμενο της Προσφοράς Αναφοράς έπρεπε να περιλαμβάνει:

- Διαδικασίες και προθεσμίες παραγγελιών & αποκατάστασης βλαβών μισθωμένων γραμμών
- Όρους & προϋποθέσεις SLA, συμπεριλαμβανομένων των κατάλληλων ρητρών.

---

²⁶ Απόφαση ΕΕΤΤ 211/3/16.03.2001 (ΦΕΚ 466/Β/2001)

²⁷ Μετά την τροποποίηση της ΑΠ ΕΕΤΤ 211/3/2001 από την ΑΠ ΕΕΤΤ 304/34/23-1-2004 (ΦΕΚ 297/Β/11-2-2004), άρθρο 6 παρ. 2 του Κεφαλαίου Γ, η κοστολογική βάση τροποποιήθηκε σε Τρέχον Κόστος

²⁸ Βλ. Απόφαση ΕΕΤΤ 255/84, ΦΕΚ 810/28-6-2002 ("Ρύθμιση ζητημάτων σχετικά με την παροχή μισθωμένων γραμμών"). Σύμφωνα με το άρθρο 3(3) της ως άνω Απόφασης, «η ΕΕΤΤ ελέγχει την προσφορά και προβαίνει σε τροποποιήσεις αυτής, στο βαθμό που είναι αναγκαίο για την εφαρμογή των διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας σε σχέση με τις αρχές παροχής ανοικτού δικτύου και τις αρχές υγιούς ανταγωνισμού», που πρέπει να εφαρμοστούν.

Έγκριση Προσφοράς Μισθωμένων Γραμμών του Οργανισμού Τηλεπικοινωνιών της Ελλάδος (ΟΤΕ ΑΕ)

Με την υπ' αριθ. 269/73/6-12-2002²⁹ Απόφαση της ΕΕΤΤ, εγκρίθηκε κατόπιν τροποποιήσεων η Προσφορά Μισθωμένων Γραμμών η οποία υποβλήθηκε από τον ΟΤΕ, σύμφωνα με την ΑΠ ΕΕΤΤ 255/84/2002.

Τιμολογιακοί Έλεγχοι

Οι λιανικές τιμές του ΟΤΕ για τις υπό ρύθμιση υπηρεσίες μισθωμένων γραμμών υπόκεινται σε έλεγχο κοστοστρέφειας, ο οποίος διεξάγεται σε ετήσια βάση από την ΕΕΤΤ, με τη βοήθεια ανεξάρτητου ελεγκτή. Σύμφωνα με τον Κανονισμό Διαδικασιών Κοστολογικού Ελέγχου³⁰, ο ΟΤΕ οφείλει να υποβάλει στην ΕΕΤΤ τα τιμολόγια των υπηρεσιών για τις οποίες υφίσταται υποχρέωση κοστοστρέφειας, συνοδευμένα από όλα τα στοιχεία από τα οποία αποδεικνύεται ο προσανατολισμός των εν λόγω τιμολογίων στο κόστος, εντός ενός (1) μηνός από τη δημοσίευση των οικονομικών καταστάσεων έκαστου έτους.

Όπως αναλύεται στα πλαίσια των αγορών μισθωμένων γραμμών χονδρικής, η τιμολογιακή πολιτική του ΟΤΕ για χονδρικές και λιανικές μισθωμένες γραμμές υπήρξε αντικείμενο εκτεταμένων ρυθμιστικών παρεμβάσεων από την ΕΕΤΤ. Ήδη από το 2001 η ΕΕΤΤ είχε εκδώσει στα πλαίσια σχετικού Κανονισμού³¹, τις Αρχές Κοστολόγησης και Τιμολόγησης που όφειλε να ακολουθεί ο ΟΤΕ, ως Οργανισμός με ΣΙΑ, όσον αφορά μεταξύ άλλων την κοστολόγησης/ τιμολόγηση των μισθωμένων γραμμών, επιβάλλοντας την κοστολόγησή τους με βάση το πρότυπο ΠΚΚ και κοστολογική βάση αρχικά το ιστορικό κόστος και εν συνεχεία³² το Τρέχον Κόστος. Από το 2002, η ΕΕΤΤ καλούσε τον ΟΤΕ όπως συμμορφωθεί με τις υποχρεώσεις του σχετικά με την κοστοστρέφεια των τελών μισθωμένων γραμμών Χονδρικής (και λιανικής) και την τεκμηρίωση αυτής.

---

²⁹ ΦΕΚ 17/Β/14-1-2003

³⁰ ΑΠ ΕΕΤΤ 277/64/28-02-2003 (ΦΕΚ 514/Β/2-05-2003)

³¹ βλ ανωτέρω υποσημείωση 30

³² βλ. ανωτέρω υποσημείωση 27

Ωστόσο ακόμα και κατά τον κοστολογικό έλεγχο 2004 με απολογιστικά στοιχεία έτους 2002, το ζήτημα παρέμεινε ανοικτό όπως διαφαίνεται στην Απόφαση της ΕΕΤΤ. Με λίγο μεταγενέστερη Απόφαση που αφορούσε τα λιανικά τιμολόγια η ΕΕΤΤ,³³ επέτρεψε στον ΟΤΕ να εφαρμόσει την πρότασή του σχετικά με τα τιμολόγια για τις ρυθμιζόμενες υπηρεσίες λιανικής μισθωμένων γραμμών, χωρίς εντούτοις να προβαίνει καθ' οιονδήποτε τρόπο σε έγκριση αυτών, δεδομένου ότι ο ΟΤΕ δεν είχε ακόμα υποβάλει ως όφειλε στην ΕΕΤΤ τα στοιχεία τα οποία απαιτούντο για τη διενέργεια του κοστολογικού ελέγχου για το έτος 2005 (με απολογιστικά στοιχεία 2003). Επιπλέον, η ΕΕΤΤ επέτρεψε στον ΟΤΕ να εφαρμόσει ένα εκπρωτικό πακέτο, το “Datapack 2005”, που αφορούσε αποκλειστικά λιανικούς πελάτες και παρείχε εκπτώσεις στο μηνιαίο τέλος. Οι εν λόγω εκπτώσεις υπολογίζονταν επί τη βάση του ετήσιου συνολικού λογαριασμού του πελάτη από μία σειρά υπηρεσιών συμπεριλαμβανομένων μηνιαίων μισθωμάτων μισθωμένων γραμμών και λειτουργούσαν κλιμακωτά μεταξύ 7% και 20% για συνολικά ετήσια έξοδα άνω των €10,000. Επισημαίνεται ότι, η ως άνω απόφαση υποχρέωνε τον ΟΤΕ να παρέχει στην ΕΕΤΤ κάθε δύο μήνες όλα τα απαραίτητα στοιχεία προκειμένου να ελέγχεται απολογιστικά η συμβατότητα των εφαρμοζόμενων τιμών με τους κανόνες περί ανταγωνισμού για κάθε κατηγορία πελατών.

Σύμφωνα με τα αναφερόμενα σε πρόσφατη Απόφαση της ΕΕΤΤ³⁴, σχετικά με τα αποτελέσματα του κοστολογικού ελέγχου του ΟΤΕ έτους 2005 με απολογιστικά στοιχεία 2003, τα παραγόμενα από το κοστολογικό σύστημα ΠΚΚ-ΤΚ μοναδιαία κόστη για τις Μισθωμένες Γραμμές χονδρικής και λιανικής (ψηφιακές και αναλογικές καθώς και τα αντίστοιχα τέλη σύνδεσης) μετά την ενσωμάτωση διορθωτικών επεμβάσεων του Ελεγκτή είναι κοστοστρεφή για το έτος 2005. Το ίδιο ισχύει και για τα παραγόμενα από το κοστολογικό σύστημα ΠΚΚ-ΤΚ μοναδιαία κόστη για τις Μισθωμένες Γραμμές Διασύνδεσης (ζεύξεις διασύνδεσης).

Εντούτοις, όσον αφορά την τιμολογιακή πολιτική του ΟΤΕ, ο ΟΤΕ επανέλαβε κατ' ουσία την προηγούμενη πρακτική του δεδομένου ότι υπέβαλε τιμολογιακή πολιτική για μια σειρά υπό ρύθμιση υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων των μισθωμένων γραμμών (χονδρικής και

---

³³ Α.Π. ΕΕΤΤ 339/31/30.12.2004, ΦΕΚ 1973/31.12.2004.

³⁴ ΑΠ ΕΕΤΤ 381/1/3-4-2006, (ΦΕΚ 681/Β/31-5-2006)

λιανικής), η οποία θα εφαρμοσθεί το 2006, χωρίς εντούτοις να έχει υποβάλει ως όφειλε στην ΕΕΤΤ τα στοιχεία τα οποία αιτούντο για τη διενέργεια του κοστολογικού ελέγχου για το έτος 2006 (με απολογιστικά στοιχεία 2004). Η ΕΕΤΤ με πρόσφατη Απόφασή της επέτρεψε στον ΟΤΕ να εφαρμόσει τιμολόγια ως προσωρινά, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4 (ιδίως παράγραφοι 5, 8 και 9 της ΑΠ ΕΕΤΤ 277/64/2003) μέχρι τον προσδιορισμό κοστοστρεφών τιμολογίων, με το σκεπτικό ότι η μη συμμόρφωση του ΟΤΕ με τις εκ του νόμου υποχρεώσεις του δε μπορεί να οδηγεί σε περιορισμό ή επιβράδυνση του ρυθμού της ανάπτυξης του ανταγωνισμού στην αγορά. Επιπλέον, η ΕΕΤΤ επέτρεψε στον ΟΤΕ να εφαρμόσει ένα εκπτώτικό πακέτο, το “Datapack 2006”, που αφορά αποκλειστικά λιανικούς πελάτες και έχει τα ίδια χαρακτηριστικά με το “Datapack 2005”, που αναφέρθηκε ανωτέρω. Συγχρόνως, επανέλαβε τις υποχρεώσεις παροχής στοιχείων για απολογιστικό έλεγχο της συμβατότητας των εφαρμοζόμενων τιμών με τους κανόνες περί ανταγωνισμού για κάθε κατηγορία πελατών.

Αντι-ανταγωνιστικές Πρακτικές / Άρνηση Παροχής

Μια ιδιαίτερη απόδειξη της ΣΙΑ είναι η δυνατότητα ενός παρόχου να προβαίνει σε αντι-ανταγωνιστικές πρακτικές. Επίσης, η ύπαρξη τέτοιων αντι-ανταγωνιστικών πρακτικών υποστηρίζει την άποψη ότι η *ex ante* ρύθμιση είναι αναγκαία για να ξεπεραστεί η έλλειψη αποτελεσματικού ανταγωνισμού, πιθανολογώντας ότι ο αποτελεσματικός ανταγωνισμός θα μπορούσε διαφορετικά να περιορίσει τη συμπεριφορά του παρόχου με ΣΙΑ στην αγορά. Από την άποψη αυτή, μια σειρά καταγγελιών που υποβάλλονται στην ΕΕΤΤ σχετικά με την αντι-ανταγωνιστική πρακτική του ΟΤΕ σε σχέση με την παροχή μισθωμένων γραμμών χονδρικής και το αποτέλεσμα ακροάσεων που διεξήγαγε η ΕΕΤΤ σχετικά με αυτές, υποδεικνύουν ότι ο ΟΤΕ έχει τη δυνατότητα να ασκεί την ισχύ του στην αγορά παρά την επιβολή σε αυτόν διαφόρων υποχρεώσεων με βάση το προ ισχύον κανονιστικό πλαίσιο.

Σε μια Απόφαση που έλαβε η ΕΕΤΤ το 2002 μετά από Ακρόαση του ΟΤΕ,³⁵ διαπιστώθηκε η μη συμμόρφωσή του με την υποχρέωση παροχής μισθωμένων γραμμών σε κοστοστρεφείς τιμές (καθώς και την υποχρέωση υποβολής στην ΕΕΤΤ των απαιτούμενων

---

³⁵ Βλ. Απόφαση ΕΕΤΤ 270/62/13-12-2002.

οικονομικών/ κοστολογικών στοιχείων για τον έλεγχο αυτών), κατά παράβαση των υποχρεώσεών του με βάση το προϊσχύον κανονιστικό πλαίσιο τηλεπικοινωνιών. Κρίθηκε επίσης ότι η εν λόγω συμπεριφορά του ΟΤΕ, λόγω της δεσπόζουσας θέσης του στην αγορά μισθωμένων γραμμών, είχε ως αποτέλεσμα σημαντικό περιορισμό του ανταγωνισμού στη σχετική αγορά μισθωμένων γραμμών. Συγκεκριμένα, η ΕΕΤΤ θεώρησε ότι η πρακτική του ΟΤΕ ήταν μέρος μιας προκαθορισμένης στρατηγικής που αποσκοπούσε στο να οδηγήσει τους ανταγωνιστές του εκτός αγοράς και να εξαρτήσει πλήρως του πελάτες από αυτόν. Επίσης, κρίθηκε ότι η στρατηγική του ΟΤΕ εγείρει φραγμούς στην προσπάθεια των εναλλακτικών παρόχων να φτάσουν στους τελικούς χρήστες και να παρέχουν υπηρεσίες. Επιβλήθηκε διοικητικό πρόστιμο στον ΟΤΕ για την παραβίαση τόσο του ισχύοντος κανονιστικού πλαισίου τηλεπικοινωνιών (ήδη ηλεκτρονικών επικοινωνιών) όσο και των κανόνων του ανταγωνισμού.

Σε μια χωριστή Ακρόαση³⁶ που έγινε το 2005, η ΕΕΤΤ, με βάση στοιχεία που ετέθησαν υπόψη της από τους παρόχους εξέτασε τη συμμόρφωση του ΟΤΕ με την ισχύουσα Προσφορά Αναφοράς Μισθωμένων Γραμμών και διαπίστωσε μια σειρά από πρακτικές του ΟΤΕ, οι οποίες ακολουθούνταν για μεγάλο χρονικό διάστημα, και οι οποίες είχαν ως αποτέλεσμα σημαντικό περιορισμό του ανταγωνισμού σε επίπεδο χονδρικής και λιανικής, εις βάρος των τελικών χρηστών. Αυτή η καταχρηστική συμπεριφορά περιλάμβανε, μεταξύ άλλων, τις εξής ενέργειες:

- Την άρνηση ή αδικαιολόγητη καθυστέρηση παροχής μισθωμένων γραμμών.
- Ανεπαρκή παροχή πληροφοριών σχετικά με την παροχή μισθωμένων γραμμών
- Μη έγκαιρη επιδιόρθωση βλαβών μισθωμένων γραμμών.
- Μη πληρωμή ποινικών ρητρών (ιδίως στα πλαίσια Συμφωνιών Επιπέδου Υπηρεσιών).
- Την παροχή ανεπαρκούς ενημέρωσης σχετικά με τις τιμές και μη συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις να διαθέτει συμβάσεις που παρέχονται με βάση μια σειρά προκαθορισμένης ελάχιστης δέσμης απαιτήσεων.

---

³⁶ Βλ. Απόφαση ΕΕΤΤ 341/105/28-01-2005.

Επίσης, οι ίδιες διαδικασίες κατέληξαν σε διαπίστωση της ΕΕΤΤ ότι ο ΟΤΕ είχε παραβιάσει μια σειρά κανονιστικών υποχρεώσεων οι οποίες προβλέπονταν από την ισχύουσα Προσφορά Μισθωμένων Γραμμών, όπως αυτή είχε εγκριθεί από την ΕΕΤΤ, και ειδικότερα:

- Σημαντικές καθυστερήσεις στην παροχή μισθωμένων γραμμών.
- Παροχή ανεπαρκούς πληροφόρησης σχετικά με την παράδοση των μισθωμένων γραμμών που είχαν ζητηθεί/παραγγεληθεί.
- Αποτυχία εκπλήρωσης της υποχρέωσης αποκατάστασης βλαβών στις προθεσμίες που ορίζονται στην Προσφορά Αναφοράς και σχετικής ενημέρωσης των πελατών.
- Μη πληρωμή του ποσού που προβλέπεται στις ποινικές ρήτρες με βάση την Προσφορά Αναφοράς Μισθωμένων Γραμμών, ενώ ο ΟΤΕ συχνά δεν απαντούσε σε σχετικές επιστολές ανταγωνιστών.
- Παράλειψη χρήσης του υποδείγματος σύμβασης που εγκρίθηκε από την ΕΕΤΤ για τις συναλλαγές με πελάτες.
- Έκδοση τιμολογίων που δεν περιείχαν επαρκείς πληροφορίες, με ασυνέπεια στις εφαρμοζόμενες τιμές και λάθη στην περιγραφή των μισθωμένων γραμμών.
- Άρνηση παροχής τμηματικών κυκλωμάτων στους εναλλακτικούς παρόχους.

Με βάση τις ανωτέρω διαπιστώσεις σχετικά με παραβάσεις τόσο του δικαίου του ανταγωνισμού όσο και του κανονιστικού πλαισίου τηλεπικοινωνιών, η ΕΕΤΤ επέβαλε ένα υψηλό διοικητικό πρόστιμο στον ΟΤΕ.³⁷

---

³⁷ Δύο εκατομμύρια Ευρώ. Η Απόφαση της ΕΕΤΤ 341/105/28-01-2005 "Απόφαση επί της ακρόασης 7, 10 και 16 Ιουνίου 2004 του ΟΤΕ για τη διερεύνηση πιθανών παραβιάσεων του δικαίου των τηλεπικοινωνιών και του ανταγωνισμού σχετικά με την παροχή μισθωμένων γραμμών ". Η Απόφαση αυτή επέβαλε πρόστιμο 1.500.000 Ευρώ για την παραβίαση του δικαίου του ανταγωνισμού και 500.000 ευρώ για την παραβίαση του δικαίου των τηλεπικοινωνιών.

Συμπέρασμα

Με βάση τα στοιχεία της αγοράς που διαθέτει η ΕΕΤΤ, φαίνεται ότι τα ισχύοντα κανονιστικά μέτρα τα οποία είναι τα ελάχιστα αναγκαία για να δημιουργηθεί κάποιο επίπεδο ανταγωνισμού στην αγορά, έχουν αποδειχθεί ανεπαρκή στο να περιορίσουν την άσκηση της ισχύος του ΟΤΕ στην αγορά και, συνεπώς χρειάστηκε να συμπληρωθούν με την (ex post) εφαρμογή των κανόνων του ανταγωνισμού από την ΕΕΤΤ με βάση την άσκηση των αρμοδιοτήτων που διαθέτει για την εφαρμογή της τηλεπικοινωνιακής νομοθεσίας όσο και της νομοθεσίας περί ελεύθερου ανταγωνισμού.

Είναι σαφές ότι η παροχή μισθωμένων γραμμών έχει χαρακτηριστεί επί πολλά χρόνια από μια σταθερή συμπεριφορά του ΟΤΕ που υποδεικνύει ότι δεν υπόκειται στην οικονομική πίεση η οποία ασκείται συνήθως σε έναν πάροχο που αντιμετωπίζει αποτελεσματικό ανταγωνισμό.

Συνεπώς, είναι εμφανές ότι η υφιστάμενη *ex ante* ρύθμιση θα πρέπει, τουλάχιστον, να διατηρηθεί για την ελάχιστη δέσμη μισθωμένων γραμμών έως και 2 Mbps, αλλά και να επεκταθεί από ορισμένες ουσιαστικές απόψεις.

4.6. Κατευθύνσεις για την επιλογή υποχρεώσεων

Κατά την επιλογή των κατάλληλων υποχρεώσεων για την αντιμετώπιση των προβλημάτων ανταγωνισμού που έχουν εντοπιστεί, η ΕΕΤΤ έχει την υποχρέωση να λάβει υπόψη τους στόχους που αναφέρονται στα Άρθρα 8 (2), (3) και (4) της Οδηγίας Πλαίσιο (την προώθηση του ανταγωνισμού, τη συνεισφορά στην ανάπτυξη της εσωτερικής αγοράς και την προώθηση των συμφερόντων των χρηστών). Οι υποχρεώσεις που θα επιβληθούν από την ΕΕΤΤ, σύμφωνα με τους στόχους που τίθενται στο Άρθρο 8 (2), (3) και (4) της Οδηγίας Πλαίσιο, πρέπει να βασίζονται στη φύση του προβλήματος ανταγωνισμού που εντοπίζεται και να είναι αναλογικές και αιτιολογημένες, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην παράγραφο (1) του ιδίου.

Επιπλέον, σύμφωνα με το Άρθρο 18 της Οδηγίας για την Καθολική Υπηρεσία, η ΕΕΤΤ υποχρεούται να επιβάλλει υποχρεώσεις αναφορικά με την παροχή και τους όρους παροχής μέρους ή όλης της ελάχιστης δέσμης μισθωμένων γραμμών σε παρόχους που έχουν ορισθεί ως έχοντες

ΣΙΑ για τις περιπτώσεις εκείνες όπου η EETT διαπιστώνει ότι η συγκεκριμένη σχετική αγορά δεν είναι επαρκώς ανταγωνιστική. Ο ΟΤΕ καθορίστηκε ως πάροχος με ΣΙΑ στην σχετική αγορά για τις μισθωμένες γραμμές λιανικής έως και 2 Mbps.

Ενόψει των προσδιορισθέντων πραγματικών και πιθανών προβλημάτων ανταγωνισμού που πηγάζουν από τη ΣΙΑ στην λιανική αγορά μισθωμένων γραμμών, η EETT υποχρεούται να επιβάλει κατάλληλες ρυθμιστικές υποχρεώσεις στις επιχειρήσεις εκείνες που ορίστηκαν ως έχουσες ΣΙΑ σύμφωνα με το Άρθρο 14 της Οδηγίας Πλαίσιο.

Όπως αναφέρθηκε και ανωτέρω, η EETT θεωρεί ότι είναι απίθανο εντός της περιόδου της παρούσας εξέτασης να αναπτυχθεί αποτελεσματικός ανταγωνισμός στη λιανική αγορά για την ελάχιστη δέσμη μισθωμένων γραμμών. Συνεπώς, η EETT προτείνει να επιβληθούν στον πάροχο με ΣΙΑ κατάλληλες ρυθμιστικές υποχρεώσεις. Η EETT θεωρεί ότι οι εν λόγω υποχρεώσεις θα προωθήσουν τις επενδύσεις και τον ανταγωνισμό στις λιανικές αγορές πρόσβασης.

Για τις περιπτώσεις εκείνες όπου έχουν προσδιορισθεί προβλήματα σε μια συγκεκριμένη αγορά και μια επιχείρηση έχει καθορισθεί ως έχουσα ΣΙΑ, η EETT θα επιλέξει ρυθμιστικές υποχρεώσεις επί τη βάση της φύσης του προσδιορισθέντος προβλήματος. Όπου δυνατόν, θα εξετασθεί μια σειρά ρυθμιστικών υποχρεώσεων ώστε να επιλεγεί το λιγότερο επαχθές αποτελεσματικό ρυθμιστικό μέτρο και να τηρηθεί η αρχή της αναλογικότητας.

Τέλος, οι προτεινόμενες ρυθμιστικές υποχρεώσεις έχουν επιλεγεί ώστε να είναι ‘συμβατές’ με την παροχή κινήτρων. Αυτό σημαίνει ότι οι ρυθμιστικές υποχρεώσεις θα επιλεγούν και σχεδιασθούν με τρόπο που να διασφαλίζει, στο μέτρο του δυνατού, ότι η συμμόρφωση (του ρυθμιζόμενου) με τη ρύθμιση υπερτερεί των προτερημάτων της αποφυγής συμμόρφωσης με τη ρύθμιση.

4.7. Ρυθμιστικές υποχρεώσεις που επεβλήθησαν στις αγορές χονδρικής

Σύμφωνα με το Άρθρο 12(1) της Οδηγίας για την Πρόσβαση, η EETT δύναται να επιβάλει στους παρόχους την υποχρέωση να ικανοποιούν εύλογα αιτήματα πρόσβασης και χρήσης ειδικών ευκολιών δικτύου και συναφών ευκολιών στις περιπτώσεις εκείνες όπου, μεταξύ άλλων, η EETT θεωρεί ότι η άρνηση πρόσβασης ή η παροχή της με μη εύλογους όρους θα είχε

ως αποτέλεσμα την παρεμπόδιση του ανταγωνισμού στο επίπεδο λιανικής ή θα ήταν αντίθετη στα συμφέροντα του τελικού χρήστη.

Ένα σημαντικό εμπόδιο για την ύπαρξη ανταγωνισμού στη λιανική αγορά μισθωμένων γραμμών είναι το σημαντικό επίπεδο του μη ανακτήσιμου κόστους που σχετίζεται με την είσοδο στην αγορά. Το να εισέλθει κάποιος στην αγορά σε κλίμακα τέτοια που να μπορεί να αναπαράγει το υπάρχον τοπικό δίκτυο και δίκτυο κορμού του ΟΤΕ θεωρείται απίθανο κατά την διάρκεια της παρούσας εξέτασης. Προκειμένου να διευκολυνθεί η ανάπτυξη του ανταγωνισμού και προκειμένου να δοθούν κίνητρα στους εναλλακτικούς παρόχους ώστε να ανέβουν στη σκάλα των επενδύσεων, πρέπει να σχεδιασθούν οι κατάλληλες ρυθμιστικές υποχρεώσεις που να επιτρέπουν την πρόσβαση στα χονδρικά προϊόντα του ΟΤΕ. Κατά τον σχεδιασμό των ως άνω ρυθμιστικών υποχρεώσεων, η ΕΕΤΤ πρέπει να διασφαλίσει ότι είναι αναλογικές και ότι λαμβάνουν επαρκώς υπόψη τους την ανάγκη να δοθούν κίνητρα για επενδύσεις.

Σε αντίστοιχες αναλύσεις των αγορών μισθωμένων γραμμών χονδρικής στα πλαίσια των οποίων διαπιστώθηκε η ύπαρξη ΣΙΑ, η ΕΕΤΤ πρότεινε να επιβληθεί στον πάροχο με ΣΙΑ (ΟΤΕ), μια δέσμη υποχρεώσεων η οποία περιλαμβάνει την υποχρέωση πρόσβασης, διαφάνειας, μη διακριτικής μεταχείρισης, λογιστικού διαχωρισμού και την υποχρέωση ελέγχου τιμών και κοστολόγησης. Αυτές οι υποχρεώσεις αφορούν:

- Τη χονδρική αγορά για τερματικά τμήματα μισθωμένων γραμμών,
- Τη χονδρική αγορά για ζευκτικά τμήματα μισθωμένων γραμμών.

4.8.Προτεινόμενες Υποχρεώσεις

Στην παρούσα ενότητα, η ΕΕΤΤ καθορίζει τις ρυθμιστικές υποχρεώσεις που προτείνει να επιβληθούν στον ΟΤΕ ενόψει των συνθηκών της αγοράς.

Σύμφωνα με το Παράρτημα VII της Οδηγίας για την Καθολική Υπηρεσία, «οι ΕΡΑ πρέπει να διασφαλίζουν ότι η παροχή της ελάχιστης δέσμης μισθωμένων γραμμών που αναφέρεται στο Άρθρο 18 της ίδιας Οδηγίας γίνεται σύμφωνα με τις αρχές της μη διακριτικής μεταχείρισης, της κοστοστρέφειας και της διαφάνειας». Συνεπώς, όσον αφορά την παροχή της

ελάχιστης δέσμης μισθωμένων γραμμών, που αναλύεται στο άρθρο 18, η αναλογικότητα των ως άνω ρυθμιστικών υποχρεώσεων πρέπει να θεωρείται ως δεδομένη.

Υποχρέωση Μη Διακριτικής Μεταχείρισης

Το Παράρτημα VII της Οδηγίας για την Καθολική Υπηρεσία αναφέρει ότι οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι επιχειρήσεις με ΣΙΑ συμμορφώνονται με την αρχή της μη διακριτικής μεταχείρισης κατά την παροχή της ελάχιστης δέσμης μισθωμένων γραμμών. Σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο Παράρτημα VII της Οδηγίας για την Καθολική Υπηρεσία, στα πλαίσια της αρχής της μη διακριτικής μεταχείρισης οι επιχειρήσεις με ΣΙΑ πρέπει να εφαρμόζουν ίδιους όρους σε ομοειδείς περιστάσεις στις επιχειρήσεις οι οποίες παρέχουν σχετικές υπηρεσίες, και ότι πρέπει να παρέχουν μισθωμένες γραμμές σε άλλες επιχειρήσεις με τους ίδιους όρους και της ίδιας ποιότητας με αυτούς/αυτή που παρέχουν τις δικές τους υπηρεσίες ή αυτές των θυγατρικών τους ή συνεταιίρων τους κατά περίπτωση. Στο επίπεδο λιανικής, αυτό σημαίνει ότι η επιχείρηση με ΣΙΑ πρέπει να εφαρμόζει ίδιους όρους σε ομοειδείς περιστάσεις κατά την παροχή μισθωμένων γραμμών σε τελικούς χρήστες.

Η ΕΕΤΤ προτείνει να επιβληθεί στον ΟΤΕ η υποχρέωση μη διακριτικής μεταχείρισης όσον αφορά την παροχή λιανικών μισθωμένων γραμμών οι οποίες ανήκουν στην υποεξέταση αγορά (αναλογικές και ψηφιακές έως και 2 Mbps). Ωστόσο, δεδομένου ότι η εν λόγω υποχρέωση δύναται να μην αρκεί από μόνη της σε ορισμένες περιπτώσεις, η ΕΕΤΤ προτείνει να επιβληθεί επίσης η υποχρέωση διαφάνειας, ιδίως προκειμένου να παρακολουθείται η αποτελεσματικότητα της υποχρέωσης μη διακριτικής μεταχείρισης.

Υποχρέωση Κοστοστρέφειας/ Κοστολόγησης

Το Παράρτημα VII της Οδηγίας για την Καθολική Υπηρεσία, αναφέρει ότι οι ΕΡΑ πρέπει να διασφαλίζουν, όπου κρίνεται απαραίτητο, ότι οι τιμές των μισθωμένων γραμμών που αναφέρονται στο Άρθρο 18 της ίδιας, πρέπει να ακολουθούν τις βασικές αρχές της κοστοστρεφούς τιμολόγησης.

Σε κατάλληλες περιπτώσεις, η ΕΕΤΤ διασφαλίζει ότι η επιχείρηση που καθορίστηκε ως έχουσα ΣΙΑ εφαρμόζει ένα κατάλληλο κοστολογικό σύστημα (προκειμένου να διασφαλίζεται

ότι οι τιμές για την ελάχιστη δέσμη μισθωμένων γραμμών είναι σύμφωνες με την αρχή της κοστοστρέφειας).

Επί του παρόντος, ο ΟΤΕ έχει υποχρέωση κοστοστρέφειας για τις λιανικές μισθωμένες γραμμές που συνιστούν την ελάχιστη δέσμη μισθωμένων γραμμών. Το κοστολογικό σύστημα του ΟΤΕ ελέγχεται σε ετήσια βάση προκειμένου να εκτιμηθεί η συμμόρφωσή του με την εγκεκριμένη από την ΕΕΤΤ μεθοδολογία και προκειμένου να εγκριθούν οι κοστοστρεφείς τιμές των ρυθμιζόμενων υπηρεσιών. Η μεθοδολογία που έχει εγκρίνει η ΕΕΤΤ για τις μισθωμένες γραμμές είναι αυτή του πλήρως καταναμημένου κόστους (μοντέλο ΠΚΚ/ Fully Distributed Cost (FDC)) η οποία χρησιμοποιεί ως βάση το τρέχον κόστος³⁸ (ΠΚΚ- TK/ FDC–Current Cost Accounting (CCA)). Η ΕΕΤΤ προτείνει να εξακολουθήσει η επιβολή του εν λόγω μέτρου στον ΟΤΕ. Για τις περιπτώσεις εκείνες όπου ο ΟΤΕ δεν παρέχει εγκαίρως στην ΕΕΤΤ ακριβή κοστολογικά στοιχεία (ένα μήνα μετά την έγκριση των Οικονομικών Καταστάσεων του ΟΤΕ από τη Γενική Συνέλευση), η ΕΕΤΤ, βάσει των αρμοδιοτήτων της για εφαρμογή των κανόνων του ανταγωνισμού, θα δύναται να ορίζει τις τιμές για τις λιανικές μισθωμένες γραμμές σε ένα επίπεδο που δεν θα δημιουργούνται προβλήματα ανταγωνισμού όπως συμπίεση περιθωρίου, υπερβολική τιμολόγηση.

Η υποχρέωση κοστοστρέφειας θέτει έναν περιορισμό που εμποδίζει την επιχείρηση με ΣΙΑ να χρεώνει υπερβολικές τιμές για συγκεκριμένες υπηρεσίες και βοηθά επίσης στη διασφάλιση ότι η επιχείρηση με ΣΙΑ δεν επιχειρεί να εμποδίσει την είσοδο στην αγορά χρεώνοντας αδικαιολόγητα χαμηλές τιμές που μπορούν να βλάψουν τον ανταγωνισμό.

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η λιανική υποχρέωση κοστοστρέφειας θα πρέπει να εξακολουθήσει να ισχύει προκειμένου να παρεμποδίζεται η υπερβολική τιμολόγηση για μεμονωμένες υπηρεσίες ή αδικαιολόγητα χαμηλές τιμές που βλάπτουν τον ανταγωνισμό. Η εν λόγω υποχρέωση συνοδεύεται με την υποχρέωση εφαρμογής ενός διαφορετικού συστήματος κοστολόγησης (FDC – CCA) από ότι το αντίστοιχο προτεινόμενο κοστολογικό σύστημα στις αντίστοιχες χονδρικές αγορές μισθωμένων γραμμών (LRAIC-CCA). Αυτή η διαφοροποίηση στην προσέγγιση

---

³⁸ Σύμφωνα με την ΑΠ ΕΕΤΤ 211/3/16-3-2001, όπως αυτή τροποποιήθηκε από την ΑΠ ΕΕΤΤ 304/34/23-1-2004 (ΦΕΚ 297/Β/11-2-2004), άρθρο 6 παρ. 2 του Κεφαλαίου Γ.

αντικατοπτρίζει τις διαφορετικές συνθήκες και προτεραιότητες που ισχύουν για τα επίπεδα χονδρικής και λιανικής. Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι αυτές οι διαφορές θα εξακολουθήσουν να ισχύουν και στο χρονικό ορίζοντα που καλύπτει η παρούσα ανάλυση και προτείνει όπως η κοστοστρέφεια στο επίπεδο λιανικής να μην οριστεί επί τη βάση LRIC.

Υποχρέωση Διαφάνειας: Κοινοποίηση και Δημοσίευση των Όρων και Προϋποθέσεων

Σύμφωνα με το Παράρτημα VII της Οδηγίας για την Καθολική Υπηρεσία, η ΕΕΤΤ πρέπει να διασφαλίσει ότι αναφορικά με την ελάχιστη δέσμη μισθωμένων γραμμών δημοσιεύονται με εύκολα προσβάσιμο τρόπο οι ακόλουθες πληροφορίες:

- **Τεχνικά χαρακτηριστικά:** σύμφωνα με το Παράρτημα VII, οι πληροφορίες για τα τεχνικά χαρακτηριστικά συμπεριλαμβάνουν τα φυσικά και τεχνικά χαρακτηριστικά καθώς και λεπτομέρειες τεχνικών προδιαγραφών και προδιαγραφών απόδοσης, που εφαρμόζονται για το τερματικό σημείο του δικτύου.
- **Τιμολογήσεις:** σύμφωνα με το Παράρτημα VII, οι πληροφορίες για τις τιμολογήσεις συμπεριλαμβάνουν τα εφάπαξ αρχικά τέλη σύνδεσης, τις περιοδικές χρεώσεις μίσθωσης και άλλες χρεώσεις. Για τις περιπτώσεις όπου οι τιμολογήσεις διαφοροποιούνται, πρέπει να ορίζεται σαφώς η διαφοροποίηση.
- **Όροι Παροχής:** Σύμφωνα με το Παράρτημα VII, οι πληροφορίες για τους όρους παροχής πρέπει να εμπεριέχουν τουλάχιστον τα ακόλουθα στοιχεία:
  - i. Πληροφορίες αναφορικά με τις διαδικασίες παραγγελίας.
  - ii. Την τυπική περίοδο παράδοσης, η οποία είναι η περίοδος από την ημερομηνία υποβολής αίτησης για την παροχή μισθωμένης γραμμής έως την ημερομηνία παράδοσης των μισθωμένων γραμμών ιδίου τύπου στο 95% των περιπτώσεων, και κατά περίπτωση ειδοποίηση του χρήστη σχετικά με την αποκατάσταση της λειτουργίας. Αυτή η περίοδος θα καθορισθεί επί τη βάση των πραγματικών περιόδων παράδοσης μισθωμένων γραμμών κατά τη διάρκεια ενός προσφάτου χρονικού διαστήματος ευλόγου διάρκειας. Ο

υπολογισμός δεν θα πρέπει να περιλαμβάνει περιπτώσεις όπου οι χρήστες ζήτησαν από μόνοι τους παράδοση σε μεγαλύτερη προθεσμία.

- iii. Τη συμβατική περίοδο, η οποία περιλαμβάνει την περίοδο που αναφέρεται στο συμβόλαιο και την ελάχιστη συμβατική περίοδο που ο χρήστης υποχρεούται να αποδεχθεί.
- iv. Την τυπική περίοδο αποκατάστασης βλάβης, που είναι η περίοδος από την αναφορά της βλάβης της μισθωμένης γραμμής, στο αρμόδιο τμήμα της κατέχουσας ΣΙΑ επιχείρησης, έως τη στιγμή επαναλειτουργίας μετά την αποκατάσταση, για το 80% των περιπτώσεων. Για τις περιπτώσεις όπου προσφέρονται διαφορετικά επίπεδα ποιότητας αποκατάστασης βλαβών για τον ίδιο τύπο μισθωμένων γραμμών, αυτοί οι τυπικοί χρόνοι αποκατάστασης θα δημοσιεύονται.
- v. Την όποια διαδικασία αποζημίωσης.

Η ΕΕΤΤ προτείνει να υποχρεωθεί ο ΟΤΕ να δημοσιεύει τις πληροφορίες σχετικά με τα τεχνικά χαρακτηριστικά, τις τιμολογήσεις και τους όρους (όπως αυτοί αναγράφονται ανωτέρω) της προσφοράς λιανικών μισθωμένων γραμμών του. Οι ως άνω πληροφορίες θα βοηθούν επίσης να ελέγχεται η συμμόρφωση του ΟΤΕ με την υποχρέωση μη διακριτικής μεταχείρισης.

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η κοινοποίηση και δημοσίευση δύναται να βοηθήσει στο να διαφανούν περιπτώσεις όπου οι δεσπόζουσες επιχειρήσεις προβαίνουν σε αντι-ανταγωνιστικές τιμολογιακές πρακτικές και υψηλότερη τιμολόγηση από αυτή που θα ίσχυε αν υπήρχε ανταγωνισμός. Η δημοσίευση δίνει στους καταναλωτές χρόνο ώστε να λαμβάνουν αποφάσεις αφού έχουν πρώτα την κατάλληλη πληροφόρηση. Αυτό δύναται να αυξήσει την ανταγωνιστική πίεση που ασκείται στον ΟΤΕ.

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι οι ως άνω υποχρεώσεις καλύπτουν τις απαιτήσεις για διαφάνεια και συνεπώς προτείνει να ανακληθούν οι υπάρχουσες υποχρεώσεις του ΟΤΕ για δημοσίευση προσφοράς για λιανικές μισθωμένες γραμμές.

Λογιστικός Διαχωρισμός

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η υποχρέωση κοστολόγησης για τις λιανικές μισθωμένες γραμμές θα πρέπει να συμπληρωθεί από την υποχρέωση λογιστικού διαχωρισμού. Κατά την επιλογή των ρυθμιστικών υποχρεώσεων, η ΕΕΤΤ πρέπει να διασφαλίσει ότι οι επιλεγόμενες ρυθμιστικές υποχρεώσεις βασίζονται στη φύση του προσδιορισθέντος προβλήματος, ότι είναι εύλογες και αναλογικές και βοηθούν στην προώθηση του ανταγωνισμού ώστε να εδραιωθεί ο αποτελεσματικός ανταγωνισμός στην αγορά, και ότι συμβάλουν στα οφέλη του καταναλωτή. Η υποχρέωση λογιστικού διαχωρισμού στις λιανικές μισθωμένες γραμμές είναι σχεδιασμένη ώστε να παρέχονται στοιχεία από τον ΟΤΕ που να βοηθούν στο να εκτιμηθεί εάν υπάρχει ή όχι συμπίεση περιθωρίου ή διακριτική μεταχείριση. Η ΕΕΤΤ θεωρεί συνεπώς ότι η επιβολή της εν λόγω υποχρέωσης είναι δικαιολογημένη και βασίζεται στη φύση του προσδιορισθέντος προβλήματος της αγοράς.

Ο σκοπός της επιβολής της υποχρέωσης λογιστικού διαχωρισμού είναι επίσης να παρέχεται ένα υψηλότερο επίπεδο λεπτομέρειας σε σχέση με τις πληροφορίες που άλλως θα προέκυπταν μόνο από τις υποχρεωτικές από το νόμο οικονομικές καταστάσεις του ΟΤΕ και να αντικατοπτρίζεται με τον καλύτερο δυνατό τρόπο η αποδοτικότητα του ΟΤΕ ως προς την παροχή λιανικών μισθωμένων γραμμών σαν αυτή να συνιστούσε μια ξεχωριστή επιχειρηματική μονάδα από μόνη της, καθώς επίσης και να προλαμβάνεται η μη δίκαιη σταυροειδής επιδότηση.

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι θα πρέπει να καταρτίζονται και να δημοσιεύονται οι ακόλουθες χρηματοοικονομικές πληροφορίες για την παροχή όλων των μισθωμένων γραμμών ελάχιστης δέσμης (με την επιφύλαξη της αρχής του επιχειρηματικού απορρήτου και άλλων γενικών νομικών υποχρεώσεων):³⁹

- Κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων χρήσεως
- Κατάσταση απασχολούμενου κεφαλαίου (λεπτομερής μέθοδος υπολογισμού και τιμές των χρησιμοποιούμενων παραμέτρων)

---

³⁹ Παράρτημα της Σύστασης της Επιτροπής της 19ης Σεπτεμβρίου 2005 για το λογιστικό διαχωρισμό και τα συστήματα κοστολόγησης σύμφωνα με το κανονιστικό πλαίσιο για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, (OJ L 266/64 of 11.10.2005).

- Ενοποίηση λογαριασμών και συμφωνία με προβλεπόμενους από το νόμο λογαριασμούς ή άλλες πηγές πληροφοριών κοστολόγησης
- Περιγραφή της μεθόδου κοστολόγησης, με αναφορά της βάσης και των προτύπων κόστους, των μεθόδων κατανομής και αποτίμησης, της αναγνώρισης και χειρισμού έμμεσου κόστους
- Παρατηρήσεις σχετικές με τη μη διακριτική μεταχείριση (λεπτομερή τέλη μεταφοράς προκειμένου να δικαιολογείται η συμμόρφωση με την υποχρέωση μη διακριτικής μεταχείρισης)
- Έκθεση λογιστικού ελέγχου
- Περιγραφή των πολιτικών λογιστικής και ρυθμιστικής προβλεπόμενων λογιστικών αρχών και

• Δήλωση συμμόρφωσης προς τους κανόνες του Ευρωπαϊκού και Εθνικού δικαίου.⁴⁰ Ωστόσο η ΕΕΤΤ, πρωτού λάβει την απόφασή της για τον ακριβή βαθμό του κάθετου και οριζόντιου λογιστικού διαχωρισμού που προτίθεται να επιβάλει στον ΟΤΕ, προτείνει να διαβουλευθεί περαιτέρω τις μεθοδολογίες λογιστικού διαχωρισμού και τις μεθοδολογίες λογιστικού ελέγχου. Για το ενδιάμεσο διάστημα και εωσότου ολοκληρωθούν οι διαδικασίες διαβούλευσης, η ΕΕΤΤ θα απαιτεί από τον ΟΤΕ τη συμμόρφωση με τις ισχύουσες υποχρεώσεις λογιστικού διαχωρισμού.

---

⁴⁰ Η Σύσταση της Επιτροπής, προβλέπει ότι η ετήσια δήλωση συμμόρφωσης πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον:

- τα συμπεράσματα του ορκωτού ελεγκτή;
- όλες τις ασυμφωνίες που διαπιστώθηκαν;
- συστάσεις εκ μέρους του ορκωτού ελεγκτή (με περιγραφή των αντίστοιχων συνεπειών);
- πλήρη περιγραφή της μεθόδου επαλήθευσης που ακολουθήθηκε και
- ορισμένα συγκεντρωτικά χρηματοοικονομικά και λογιστικά δεδομένα (όπως για παράδειγμα προσαρμογές εκτίμησης τρέχοντος κόστους, βασικές παραδοχές των μεθόδων κατανομής, επίπεδο κατανεμημένου κόστους και βαθμός διακριτικότητας του μοντέλου).

Η δημοσίευση της δήλωσης συμμόρφωσης και των αποτελεσμάτων του λογιστικού ελέγχου πρέπει να υποβάλλεται σε μορφή εύκολα προσβάσιμη από τα ενδιαφερόμενα μέρη, εντύπως ή ηλεκτρονικά, ή να δημοσιεύονται στο δικτυακό τόπο του φορέα εκμετάλλευσης ή τον δικτυακό τόπο της ΕΕΤΤ.

Περίληψη Προτεινόμενων Υποχρεώσεων

Προκειμένου να αντιμετωπίσει την έλλειψη αποτελεσματικού ανταγωνισμού στην σχετική αγορά, η ΕΕΤΤ προτείνει να επιβληθεί στον ΟΤΕ μια σειρά κανονιστικών υποχρεώσεων όσον αφορά την παροχή μισθωμένων γραμμών λιανικής έως και 2 Mbps.

Οι υποχρεώσεις που προτείνονται προκειμένου να αντιμετωπισθούν τα προβλήματα ανταγωνισμού βασίζονται σε αυτές που προβλέπονται στην Οδηγία για την Καθολική Υπηρεσία και είναι οι εξής:

- Κοστοστρέφεια για τις μισθωμένες γραμμές λιανικής επί τη βάση της μεθοδολογίας FDC, και επί τη βάση του τρέχοντος κόστους (FDC-CCA). Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η λιανική υποχρέωση κοστοστρέφειας θα πρέπει να συνεχίζει να εφαρμόζεται προκειμένου να αποφεύγονται υπερβολικές τιμολογήσεις για επιμέρους υπηρεσίες (individual services) και προκειμένου να διασφαλισθεί ότι ο ΟΤΕ δεν θα επιχειρήσει να εμποδίσει την είσοδο στην αγορά χρεώνοντας αδικαιολόγητα χαμηλές τιμές που δύνανται να βλάψουν τον ανταγωνισμό.
- Μη διακριτική μεταχείριση, υποχρεώνοντας τον ΟΤΕ να εφαρμόζει όμοιους όρους σε τελικούς καταναλωτές για ομοειδείς περιστάσεις
- Διαφάνεια με τη μορφή της προηγούμενης κοινοποίησης και δημοσίευσης των τεχνικών χαρακτηριστικών, των τιμολογίων και των όρων παροχής (διαδικασία παραγγελίας, τυπική περίοδος παράδοσης, συμβατική περίοδος, τυπικός χρόνος αποκατάστασης, διαδικασίες αποζημίωσης).
- Συστήματα κοστολόγησης επί τη βάση του FDC-CCA και
- Λογιστικός διαχωρισμός για τις δραστηριότητες του ΟΤΕ αναφορικά με την παροχή λιανικών μισθωμένων γραμμών, με την επιφύλαξη της περαιτέρω διαβούλευσης που θα διεξάγει η ΕΕΤΤ αναφορικά με τις μεθοδολογίες λογιστικού διαχωρισμού.

5. ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ

Ερωτήσεις Διαβούλευσης αναφορικά με τον Ορισμό Αγοράς

E.1. Συμφωνείτε με τα λειτουργικά χαρακτηριστικά που θεωρεί η ΕΕΤΤ ότι προσφέρονται με τα προϊόντα και υπηρεσίες μισθωμένων γραμμών;

E.2. Συμφωνείτε ότι υπάρχει μια ξεχωριστή αγορά για λιανικές μισθωμένες γραμμές έως και 2 Mbps;

E.3. Συμφωνείτε ότι υπάρχει μια ενιαία σχετική αγορά για αναλογικές και ψηφιακές μισθωμένες γραμμές έως και 2 Mbps;

E.4. Συμφωνείτε με το συμπέρασμα της ΕΕΤΤ ότι η αγορά για λιανικές μισθωμένες γραμμές έως και 2 Mbps, είναι εθνική;

Ερωτήσεις Διαβούλευσης αναφορικά με την Ανάλυση Αγοράς

E.5. Συμφωνείτε με την ανάλυση αγοράς της ΕΕΤΤ;

E.6. Συμφωνείτε με τα συμπεράσματα της ΕΕΤΤ αναφορικά με τον δυνητικό ανταγωνισμό και την έλλειψη αντισταθμιστικής αγοραστικής ισχύος;

Ερωτήσεις Διαβούλευσης αναφορικά με τις Ρυθμιστικές υποχρεώσεις

E.7. Συμφωνείτε με την προτεινόμενη επιβολή στον ΟΤΕ της υποχρέωσης μη διακριτικής μεταχείρισης;

E.8. Συμφωνείτε με την προτεινόμενη επιβολή υποχρέωσης κοστοστρέφειας καθώς και ότι η υποχρέωση κοστοστρέφειας θα πρέπει να βασίζεται στην μεθοδολογία ΠΚΚ/TK (FDC/CCA);

E.9. Συμφωνείτε με την προτεινόμενη προσέγγιση όσον αφορά την επιβολή υποχρέωσης διαφάνειας των λιανικών τιμών και των άλλων όρων και προϋποθέσεων για τις λιανικές μισθωμένες γραμμές στην ελάχιστη δέσμη λιανικής (έως και 2 Mbps);